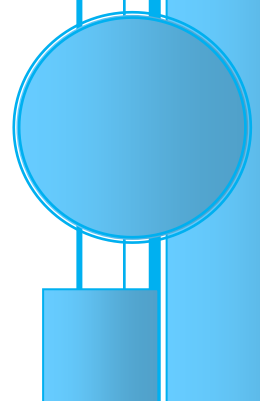


HALACSKA REFORMÁTUS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

MÓDOSÍTOTT VÁLTOZAT

2024



Tartalom

| | | |
|-----------|---|----|
| I. | Bevezető | 4 |
| I.1. | Óvodánk adatai | 4 |
| I.2. | A Pedagógiai Program jogszabályi háttere | 5 |
| I.3. | Helyzetelemzés | 6 |
| II. | Óvodánk jellemzői | 7 |
| II.1. | Gyermekkép | 7 |
| II.2. | Óvodakép | 7 |
| III. | Helyi óvodai pedagógiai programunk célja és alapelvei | 8 |
| III.1. | Óvodai nevelésünk célja | 8 |
| III.2. | Legfontosabb nevelési alapelveink | 9 |
| IV. | Óvodánk feladatrendszere | 10 |
| IV.1. | Általános feladataink | 10 |
| IV.1.1. | Az egészséges életmód alakítása | 10 |
| IV.1.2. | A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása | 11 |
| IV.1.2.1. | Az egészséges táplálkozás | 11 |
| IV.1.2.2. | A mindennapos mozgás, testmozgás | 11 |
| IV.1.2.3. | 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátása | 12 |
| IV.1.2.4. | Fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek megsegítése | 13 |
| IV.1.2.5. | A lelki egészség fejlesztése | 13 |
| IV.1.2.4. | A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás | 14 |
| IV.1.2.5. | A személyi és környezeti higiénia fejlesztése | 14 |
| IV.1.3. | Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés | 16 |
| IV.1.4. | Anyanyelvi-, értelmi nevelés | 19 |
| IV.2. | Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése | 21 |
| V. | Tevékenységformák | 23 |
| V.1. | Játék | 23 |
| V.2. | A játék feltételei | 24 |
| V.2.1. | Élményszerzési lehetőség | 24 |
| V.2.2. | Többfajta játékhoz megfelelő hely | 24 |
| V.2.3. | A játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékszer | 25 |
| V.3. | Munkajellegű tevékenységek | 26 |
| V.4. | Tevékenységekben megvalósuló tanulás | 27 |
| VI. | Tevékenység keretei | 30 |
| VI.1. | Külső világ tevékeny megismerése | 30 |

| | |
|--|----|
| VI.1.1. Természeti környezet megismertetése..... | 30 |
| VI.1.2. Társadalmi környezet megismertetése..... | 31 |
| VI.1.3. Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben alkalmazása..... | 32 |
| VI.2. Hitéleti tevékenységek | 34 |
| VI.3. Verselés, mesélés | 36 |
| VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka..... | 38 |
| VI.5. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc | 40 |
| VI.6. Mozgás | 42 |
| VI.6.1. Az óvodai testnevelés célja | 42 |
| VII. Az óvoda ünnepei, hagyományai..... | 45 |
| VIII. Óvoda kapcsolatai | 47 |
| VIII.1. Családdal | 47 |
| VIII.2. Gyülekezettel | 48 |
| VIII.3. Társintézményekkel | 48 |
| IX. Gyermekvédelem az óvodában | 50 |
| IX.1. Gyermekvédelmi feladatok | 50 |
| X. Csoportos szakmai dokumentumok | 52 |
| XI. Óvodai élet megszervezésének elvei..... | 53 |
| XI.1. Az óvoda szervezeti és időkeretei | 53 |
| XI.2. Óvodánk személyi feltétele | 59 |
| XI.3. Óvodánk tárgyi feltétele | 59 |
| XI.3.1. Berendezés | 60 |
| XI.3.2. Programunk megvalósításához szükséges eszközrendszer..... | 60 |
| XII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK | 70 |

I. Bevezető

I.1. Óvodánk adatai

| | |
|--|--|
| Az intézmény neve: | Budapest-Budafoki Református Egyházközség Halacska Református Óvoda |
| Székhelye: | 1221 Budapest, Törley tér. 3-4. Férőhely száma: 175 Csoportok száma: 7 Óvodapedagógusok száma: 14+1 NOKS dolgozók száma: 7+3 |
| Telephelye: | 1225 Budapest, Bartók Béla u.4. Férőhely száma:70 Csoportok száma: 3 Óvodapedagógusok száma: 6 NOKS dolgozók száma: 3+1 |
| Adószáma: | 18234237-4-43, |
| Csoportazonosító szám: | 17783381-5-43 |
| OM szám: | 101706 |
| Működési engedély száma: | BP/1009/02077-3/2024 |
| Nyilvántartási szám: | BP/1009/02077-2/2024. |
| Statisztikai számjele: | 18234237 8520 552 01 |
| Tel/Fax: Székhely | 06 1 4820224 |
| Tel: Telephely | 06 1 2070141 |
| Honlap: | www.halacskaovi.hu |
| Email: | halacskaovi@halacskaovi.hu |
| Intézmény alaptevékenysége: | óvodáskorú gyermekek nevelése, iskolai életmódra felkészítése |
| Alapítója: | Budapest-Budafoki Református Egyházközség Presbitériuma |
| Intézmény fenntartója: | Budapest-Budafoki Református Egyházközség Presbitériuma |
| Alapítás éve: | 1998 |
| Intézmény felügyeleti szerve: | Magyarországi Református Egyház Dunamelléki Egyházkerület 1092 Budapest Ráday u. 28. |
| Alapító okirat kelte: | 1998.06.18. |
| Alapító okirat azonosítója: | 3/2024.02.13. sz. presbiteri határozat |
| Alapító okirat módosításának száma és kelte: | 3/2024.02.13. sz. presbiteri határozat |
| Az óvoda képviselője: | a Köznevelési Törvény előírása szerint a vezetéssel megbízott Gyenes Krisztina igazgató. |
| A program készítője: | A nevelőtestület bevonásával az igazgató |

I.2. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

1995. ÉVI I. törvény a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye (az 1998. évi I. törvény, a 2005. évi II. törvény és a végrehajtási utasítással, a 2013. évi V. törvény és a 2019. évi IV. törvény átfogó módosításaival egységes szerkezetben)

2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

1997. évi XXXI. tv. A Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról

A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

Református Óvodai Nevelés Keretprogramja

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

I.3. Helyzetelemzés

Halacska Református Óvodánk a Budapest-Budafoki Református Egyházközség fenntartásában működik; a gyermekek nevelése a biblia tanításának szellemében folyik.

Hálás szívvel tekintünk vissza az Óvoda elmúlt időszakára. Az óvoda épületéből 175 kisgyermeket befogadó, „otthont” adó „fészek” lett. Törley téri épületünk mellett 2009-ben beindíthattuk a Kishalacska telephelyünket a XXII. Ker. Bartók Béla úton, ahol még 70 gyermek nevelését, fejlesztését látjuk el.

25 éven át vezetett, megtartott, és adott erőt az Isten, hogy végezzük feladatunkat. Engedte, hogy bővelkedjünk, növekedjünk, lelkileg és szakmailag, és hogy helyt tudjunk állni. Kegyelem ez, melyet az érdemtelen szeretet, az erő, a békesség, az öröm formájában élhettük át. Reménykedve és az Úr Istenben bízva alakítjuk jövőnket. Felmérni és felkészülni az előttünk álló feladatokra, hiszen törekszünk arra, hogy mindig többet és jobbat tegyünk. Vágyunk a fejlődésre, hogy megfelelhessünk az Úr Isten előtt, aki tovább lát a mi határainkon, és vezet bennünket.

„Boldog nép vagyunk...” Mert tudhatjuk, hogy óvodánk, a benne dolgozó felnőttek, és a gyermekek, mind az Úr Istené. Ő hordoz a tenyerén minket, Ő enged megvalósulni dolgokat, és Ő adja a gátat is, ezáltal kijelölve az utat, amelyen haladhatunk. Munkánkat meghatározza a felelősségtudat, Krisztus és az emberek előtt. Tudjuk, hogy mi a célunk, ki az, akit képviselünk. Megteszünk emberileg mindent azért, hogy a pedagógiai programunkban meghatározott célok megvalósuljanak. Óvodapedagógusainknak élő kapcsolata van Istennel, és alaposan ismerik a Bibliát.

Működésünket meghatározzák a törvények, és azok változásai. Az új Köznevelési törvény új feladatok elé állítja az óvoda munkatársait. Szakmailag, és szemléletében is a minőségi, színvonalas működésre helyezi a hangsúlyt. Ez nekünk református óvodában dolgozóknak belső elkötelezettséget kell, hogy jelentsen.

Hálásak vagyunk azért, hogy hatalmas utat tehattünk meg; elsősorban az eszközök biztosításában. A hiányosságokat folyamatosan pótoljuk.

A jelentkező gyermekek létszáma magas. Ez azt mutatja, hogy van igény az óvodára. Küldetésünk: Istentől kért bölcsességgel, és krisztusi szeretettel szolgáljunk.

Küldetésnyilatkozat

A Budapest-Budafoki Református Egyházközség Halacska Református Óvodájának küldetése, hogy gyermekeiket a keresztyén értékrend alapján, személyes hitünk, életünk példájával, legjobb tudásunknak megfelelően, családi légkörben a szülőkkel szorosan együttműködve neveljük.

Legszentebb feladatunk:

- hitben, Jézus Krisztus által kapott szeretetben, a hibáink tolerálásával,
- biztonságban, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével,
- a képességek, készségek sokoldalú, harmonikus fejlesztésével,
- boldog, kiegyensúlyozott gyermekeket neveljünk.

Olyan óvoda vagyunk, ahol a domináns értéként jelenik meg a hit, szeretet, becsületesség, elkötelezettség, kitartás, bátorság, megbízhatóság, munkaszeretet.

A személyiséget tiszteletben tartva felkészítjük a gyerekeket, hogy iskolára alkalmasan léphessenek ki a világba.

Mindennek biztosítéka a dolgozók Jézus felé való elkötelezettsége, szakmai ismerete, innovációra való nyitottsága, a minőségi munkára való törekvése.

II. Óvodánk jellemzői

II.1. Gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvodáskor szenzitív időszak, és a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik. A gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A gyermeknevelés legszentebb feladata, hogy a gyermekek személyiségüket tiszteletben tartva, egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s esetleg meglévő hátrányaik csökkenjenek, nem adva helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A lélek gyümölcse Isten segítségével jelenjék meg a gyermekek életében. Gyermekeink:

- Bátran, bölcsen tudjanak szembenézni az élet örömeivel és megpróbáltatásaival, kihívásaival.
- Életkoronként és egyénenként változó szükségletek biztosításával már óvodás korban formálják, erősítik a boldog és biztonságos élethez szükséges alapvető jellemvonásokat: hit, szeretet, beleélés (empátia), becsületesség, elkötelezettség, kitartás, bátorság, megbízhatóság, munkaszeretet.
- Tudjanak, és merjenek dönteni.
- Szociális képességük nyilvánuljon meg kapcsolataikban, a családban, a közösségekben, baráti körben.
- Álljanak helyt fizikailag, érzelmileg, lelkileg és értelmileg a feladataikban.
- Érezzék azt, hogy Isten mellettük áll támaszként.

II.2. Óvodakép

Az 1993. évi Köznevelési törvény lehetővé tette, hogy azok a szülők, akik a gyermekeiket vallási és világnézeti meggyőződésük alapján hitben kívánják nevelni, erre lehetőséget kapjanak az óvodai nevelés során. Továbbá, hogy működjenek olyan óvodák, melynek programjában a keresztyén szellemben való nevelés dominál. A Magyar Református Egyház engedélyével, és a Református Pedagógiai Intézet segítségével, az óvodák munkájának összehangolásával, az egyházközségek fenntartása alatt létrejöhetnek ilyen intézmények.

Ezek alapján kezdte el működését az óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve a Budapest-Budafoki Református Egyházközség fenntartásával, a Budapest-Budafoki Református Egyházközség Halacska Református Óvodája 1998. szeptember 1.-én. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában és a református óvodai nevelés keretprogramjában foglaltakkal összhangban, a pedagógiai programunk elkészítésénél, a keresztyén világkép kialakítását, a keresztyén erkölcs megalapozását, a bibliai integrációt tartottuk szem előtt. A hitéleti nevelés és az a tény, hogy az egész napot áthatja ez a légkör, a gyermekek pozitív személyiségének kialakítását segíti elő.

Pedagógiai kultúránkat az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek elfogadása, a bizalom, a szeretet, az együttérzés, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi. Feladatunk: a fokozatos átmenet elvét szem előtt tartva gyermekeink felkészítése az iskolába

lépésre. Óvodánkban az itt töltött idő alatt a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei, miközben az óvoda teljesíti legfőbb (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) funkcióit.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Emellett figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is. Biztosítjuk a gyermek számára a nyugodt, békés, szeretetteljes légkört, ahol a krisztusi példa áll előttünk. A gyermek személyiségéhez, a legfőbb tevékenységén - a játékon - keresztül kívánunk eljutni, és átadjuk neki mindazokat az emberi értékeket és személyiségformáló műveltségtartalmakat, amely az egészséges fejlődéséhez szükséges. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítanunk, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, és amely nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézményeként kívánja kiegészíteni a családi nevelést, biztosítani a gyermeki személyiség védelmét, nevelését, fejlesztését. Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. Figyelembe véve Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket és tiszteletben tartva az életkori sajátosságokat, a gyermek mind teljesebb, egyéni képességeinek kibontakoztatását.

A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és jótállásait az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat. A befogadó köznevelési rendszer kialakításához való tevékeny hozzájárulásunk része a Kárpát-medence sokféle kultúráját elfogadó szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen. Ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség.

III. Helyi óvodai pedagógiai programunk célja és alapelvei

III.1. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek ismerjék meg a teremtő Isten csodálatos műveit, találjanak rá az útra, mely az Úr Jézushoz vezet.
- Alakuljon ki bennük a helyes önértékelés, és értékrend.
- Bontakozzék ki a környezetükben jól eligazodó, sokoldalú, boldog, harmonikus gyermeki személyiség.
- Alakuljon ki a gyermekekben a természet iránti pozitív érzelmi kötődés, a környezet-tudatos magatartás.
- Egyéni, életkori sajátosságokat, valamint az eltérő szociokulturális háttér és fejlődési ütemet figyelembe véve, komplex képességfejlesztéssel, a lassú és folyamatos átmenet biztosításával alkalmassá váljanak az iskolába való beilleszkedésre.
- A hátrányok csökkentése, egyenlő esélyteremtés minden gyermek számára.

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésének biztosítása, fejlődésüknek segítése.

III.2. Legfontosabb nevelési alapelveink

"Elő kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, valamint szellemi és fizikai tehetségének és képességeinek a lehetőségek legtágabb határáig való kifejtését..."

Gyermek Jogairól szóló Egyezmény,
1991. évi LXIV.sz.trv.29.cikk 1.§.

Sok szeretettel próbáljuk elültetni gyermekeinkben azt a magot, amely igazán értékes emberré, személyiséggé formálja őket.

Hasznos, értéknövelő állampolgárokká válnak azáltal, hogy az ismeretek és az egyéniségük révén helyt tudnak állni a világban az előttük álló feladatokban. Azok a gyermekek, akik keresztyén családba születtek, a szülők hite és döntése alapján váltak az egyház tagjaivá. El szeretnénk indítani őket azon az úton, ahol a gyermek az evangélium megismerése által válik Jézus Krisztus követőjévé.

Hitre segíti őket, ami annyit jelent, életre segíti. Az óvodai nevelés célját más formában, sajátos légkörben, az érzelmekre is hatva valósítjuk meg. Kihangsúlyozva a hitet, a szeretetet, a hálát, a békét. Az óvodás korú gyermek életében az a legfontosabb, hogy derűs, szeretetteljes légkörben növekedjen, és biztonságban érezze magát nem csak a családban, hanem a nevelési intézményben is.

lyozva a hitet, a szeretetet, a hálát, a békét. Az óvodás korú gyermek életében az a legfontosabb, hogy derűs, szeretetteljes légkörben növekedjen, és biztonságban érezze magát nem csak a családban, hanem a nevelési intézményben is.

Nevelésünk alapelveinkben szem előtt tartjuk, hogy:

- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermeknevelés elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Ez a családokkal való inkluzív együttműködésre, kölcsönös tiszteletre, gyermeki aktivitásra építve érhető el.
- Nyitottság és őszinteség megtartása mellett pozitív példa adására nevelünk.
- Testi, szociális, érzelmi és értelmi képességeit életkor-specifikusan egyéni differenciált módon fejlesztjük és alakítjuk. Mindezeket sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekkel, a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosításával.
- Elfogadjuk a különbözőségeket, az egyéniség már jelentkező csirait, és erre tudatosan odafigyelünk.
- Támogatjuk az átlagon aluli képességekkel rendelkező gyermekek felzárkóztatását és a „tehetségígéretes” gyermekek sokoldalú személyiségfejlődését.
- Ügyelünk arra, hogy a gyermeki személyiséget szeretetteljes légkör, bizalom, tisztelet és megbecsülés övezze.
- Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítását tekintjük.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk és a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulniuk.

- Gondoskodunk arról, hogy az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- Intézményünkben biztosítjuk gyermekeink számára azt a jogot, hogy kötelességeikkel is tisztában lehessenek, amelyek az együttélés szabályainak helyes ismeretére tanítja őket. Mindezen határok egyszersmind védhessék őket és a velük együtt élőket egész életük során a keresztyén neveléssel, ami a családi nevelést is segíti.

IV. Óvodánk feladatrendszere

IV.1. Általános feladataink

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

IV.1.1. Az egészséges életmód alakítása

A TEST A LÉLEK TEMPLOMA

Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Órzó szeretete biztosít arról, hogy minden ránk bízott gyermek fejleszthető, erősíthető.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi, és lelki fejlődés elősegítése, a fizikai állapot védelme, a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése; a gyermeki testi képességfejlődésének segítése; edzése, óvása, megőrzése az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. Ez segíti a gyermek szükségleteinek kielégítését, növekedését, fejlődését. Hangsúlyosan hozzájárul egészségének megőrzéséhez, betegségmegelőzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához, és megteremti, biztosítja a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

Ehhez a gyermekek megismerése nélkülözhetetlen. Fontos, hogy ismerjük igényeiket, egyéni jelzéseiket, otthonról hozott szokásaikat. Ha szükség van rá, szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális (pl. gondozó, prevenciós és korrekciós) testi, lelki nevelési feladatokat is ellátunk.

A gondozás alapja az óvónő és a kisgyermek közötti meghitt viszony, természetes testközelség. A gyermekek fokozatosan válnak képessé szükségleteik önálló kielégítésére, ezért az óvodába lépéskor az önkiszolgálásban - fejlettségi fokuknak megfelelően- eltérő ütemben fejlődhetnek. Ahhoz, hogy a gyermekek önállóvá váljanak szükségleteik kielégítésében, nélkülözhetetlen a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet; valamint a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

Az önálló étkezés, testápolás, öltözködés szervezetségét az óvodába lépéstől biztosítja az óvónő. Annak érdekében, hogy a gyermekek megismerjék a szokásokat és az önkiszolgálás bizonyos fázisait, a beszoktatásnál az óvónő és a dajka minden gyerekkel együtt végzi ezeket a teendőket. Az egészséges életmód kialakításában fontos szerepet játszik a testápolás, az étkezés (különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése), a fogmosás, az öltözködés, a pihenés.

A pihenés, alvás nagy jelentőségű ebben a korban, ezért a helyes életritmus kialakítása első pillanattól kezdve elengedhetetlen. Ezt az óvodapedagógus egyrészt folyamatossággal, kötetlenség biztosításával és rugalmas napirenddel, másrészt egy adott időközben ismétlődő tevékenységek sorozatával (mindennapos mozgás, étkezés, mese, levegőzés, udvari játék stb.) alakíthatja ki.

IV.1.2. A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodánk egészségfejlesztési célja teljes körű, és áthatja az óvodai élet egészét. Minden gyermek részt vesz benne, a teljes nevelőtestület tevékeny, összehangolt munkájának eredménye. Megvalósul a felvilágosító tevékenység, betartjuk és betartatjuk a munka- és balesetvédelmi előírásokat, feltárjuk és elhárítjuk a veszélyhelyzeteket.

AZ EGÉSZSÉGVÉDELMI PROGRAM TARTALMA:

- Az egészséges táplálkozás
- A mindennapos mozgás, testmozgás
- A testi és lelki egészség fejlesztése
- A viselkedési függőségek megelőzése
- A bántalmazás megelőzése
- A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- A személyi higiéné területe

LEHETSÉGES MÓDSZEREK:

- Egymásra épülő rendezvénysorozatok
- Nevelőtestületi értekezlet
- Óvodapedagógusok, segítők és külső szakemberek együttes képzése egészségfejlesztés témakörben
- Környezetvédelmi tevékenység
- Kirándulások, szabadidős programok
- Mérések
- Egészségvédelmi programok bemutatása

IV.1.2.1. Az egészséges táplálkozás

A táplálkozás a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele, melynek során nem csak az energiát pótolják, hanem a testépítéshez is nélkülözhetetlen. A köz-étkeztetők feladata a megfelelő minőségű és mennyiségű tápanyagban gazdag élelmiszer biztosítása, mely megfelel a gyermekek élettani tápanyag-, és energiaigényének.

Az óvónő ismerje meg az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, kezdeti étvágytalanságát, érzékenységét, majd nagy tapintattal szoktassa őket a kívánt táplálkozási követelményekhez. A gyermekek ismerjék meg és sajátítsák el a kulturált étkezés szokásait. Váljon természetessé az étkezések előtti és utáni hálaadó imádság.

IV.1.2.2. A mindennapos mozgás, testmozgás

A mozgás nem csak a gyermek szervezetére, hanem az egész személyiségének fejlődésére pozitív hatással van, ami nem korlátozódik a foglalkozásokra, hanem az egész napi tevékenységéhez szervesen illeszkedik. Az egészségfejlesztő program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos mozgás, játék), a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével. Egészség-pedagógiai cél a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

A mozgás prevenciós hatása, a sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság érzését, a mozgás feletti kontroll, az én-kontroll funkciókat erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemösszpontosítást, a kitartást, az erőfeszítésekre való képességet fokozza. A mozgásos feladatok elvégzésére adott tényleges visszajelzés a gyermek számára is felfogható értékelés a saját én-képének alakulásához. Fő szempont a pozitív megerősítés. A társakkal végzett együttmozgás konkrét tapasztalatokat hordoz a gyermek én-határainak, a másik észlelésének megtanulásához, végső soron az együttműködés kialakulásához. Figyelembe vesszük az Óvodai nevelés országos alapprogram előírásait, mely szerint:

- A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
- Kedvezően befolyásolják a gyermek teljesítőképességét, valamint felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását.
- A tornának, a játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő tevékenységeknek jótékony hatását minden gyermek számára biztosítani kell – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve.
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség ismeretében változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségeket kell biztosítani az óvónőnek (mindennapos mozgás, szabad mozgáslehetőségek).
- A napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás végzése a szabadban.
- Tudatos fejlesztés szükséges a nagymozgások, finommotorika, egyensúlyérzék és a térmegismerő (tér mozgásos megismerésére irányuló) mozgások területén. Ugyanígy a kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztésénél is.
- Lehetőséget kell adni a csoportok egymás közötti mozgásos tevékenységére.
- A prevenciós torna, gyógytestnevelés, és egyéb változatos mozgáslehetőségek felkínálása. A gerincoszlop és a mozgásszervek elváltozásainak megelőzésében segítséget nyújtanak a szervezett mozgásos tevékenységek, különböző prevenciós fejlesztő tornák. A lábboltozatot erősítő sajátos gyakorlatokkal, mezítláb járással a lúdtalp megelőzhető, ill. javítható.
- Szükséges a mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.

A MOZGÁSFEJLESZTÉS LEHETŐSÉGEI

- A szabad játékban a gyermekek kötetlen, spontán, természetes mozgása.
- A mozgás tevékenységen belül.
- Mindennapi mozgás.
- Differenciált mozgástevékenység.

IV.1.2.3. 1-es típusú diabétessel élő gyermekek ellátása

Amennyiben az intézményben felvételre kerül 1-es típusú diabétessel élő gyermekek, úgy esetében az óvoda gondoskodik - abban az időtartamban, amikor a gyermek az intézmény felügyelete alatt áll, - a napközbeni alapvető speciális ellátásról:

- a vércukorszint szükség szerinti méréséről,

- valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

IV.1.2.4. Fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek megsegítése

A szülő kötelezettsége, hogy a nevelési-oktatási intézménnyel óvodai jogviszonyban állófokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermeke fokozott figyelmet igénylő egészségi állapotáról és a megteendő sürgősségi intézkedésekről

- a beiratkozással egyidejűleg, vagy
- a diagnózis ismertté válását követően haladéktalanul

tájékoztassa a nevelési-oktatási intézményt és a megteendő sürgősségi intézkedésekről, továbbá köteles gondoskodni arról, hogy az életmentő gyógyszert leadja az óvodában.

Életmentő gyógyszert az orvosi szobában kell tárolni ahol a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy számára jól elérhető, aki az óvodapedagógust segíti a krízishelyzet során. Ezzel a feladattal elsősorban a megfelelő szakmai továbbképzést elvégző munkatárs van megbízva.

IV.1.2.5. A lelki egészség fejlesztése

A nevelési-oktatási intézményben folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra. Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek bántalmazását, vagy deviáns viselkedés formáit észleli, az adott csoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A nézeteltérésben érintett gyermekek óvodapszichológus kiemelt segítségével részesülnek. Amennyiben az érintett gyermek csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az igazgató értesíti az óvodapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

A testi, lelki egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

AZ ÓVODAPSZICHOLÓGUS FELADATAI AZ ÓVODÁBAN

- Elsődleges célja a gyermek személyiségfejlesztése.
- Közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak.
- Egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító intézkedésekben, továbbá megszervezi a szűrővizsgálatokat, a mentálhigiénés preventív feladatokat, az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pszichológiai feladatokat, a válságtanácsadást, a kiemelten tehetséges gyermek tehetséggondozását, és az együttműködés és az ellátás kereteit.
- Kiemelt célcsoportja az ötödik életévüket betöltött gyermekek.
- Szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervez.

- Segíti a pszichológiai ismeretek elsajátítását, kapcsolatot tart az iskolapszichológussal.
- Együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal. Kapcsolatot tart azzal az intézménnyel, amely ellátja az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait. (Ezt a bázist az Oktatásért felelős miniszter jogszabályban jelöli ki.)

IV.1.2.4. A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermek testi épségének megővéséről és erkölcsi védelméről való gondoskodás az óvodában a Házi-rendben megfogalmazottak szerint –az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt. Felelősséget csak azokért a gyermekekért tudunk vállalni, akit a szülő, /törvényes képviselő / reggel bekísér a csoportszobába, az óvónőkre, vagy az óvoda bármely dolgozójára rábízta.

Az óvodában a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira. Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, fejleszteni kell a gyermekek biztonságra törekvő viselkedését. Az óvoda alapdokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat. Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt haladéktalanul értesíteni kell. Az óvodában bekövetkezett gyermekbalesetet nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó gyermekbalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. Az óvodának lehetővé kell tennie a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbaleset kivizsgálásában. Végül az intézménynek meg kell tennie a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

A balesetek megelőzése érdekében szükséges:

- a példamutató magatartás,
- a felnőtt folyamatos jelenléte és figyelme a gyermekekre,
- a felnőtt figyelmeztetése a veszélyforrásra,
- az esetleges veszélyforrás haladéktalan megszüntetése,
- az igazgatónak jelezni,
- a gyermekek engedelmségre, szeretetre nevelése,
- a másik gyermekekre való odafigyelés, fokozott óvatosságra intés.
- év elején balesetvédelmi oktatás és a tűzvédelmi tudnivalók ismertetése.
- a diabéteszes és fokozott allergiás betegséggel élőgyermekeknek felmérése, igazolások átvétele, és ellátása.
- életmentő injekciók tárolása, felhasználási módja

IV.1.2.5. A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

SZEMÉLYES TISZTÁLKODÁS

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. Értjük rajta testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat. Törekednünk kell a családi és óvodai gondozás, szokások összehangolására, a gyermekkel való bensőséges kapcsolat kialakítására, hogy az óvónői modell személyes értékűvé váljék. A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség szerint a testápolás pótlása az óvodapedagógus és a segítők együttes feladata.

A legfőbb személyes higiénias feladat: a kézmosásnak szokássá fejlesztése, a saját felszerelés használata. Alapkövetelmény, hogy személyi higiénias felszerelés minden gyermek részére álljon rendelkezésre. Megteremtjük a bőr- és hajápoláshoz, fogmosáshoz, a WC használatához a feltételeket úgy, hogy

a gyermekek fokozatosan, önállóan és kellő intimitással végezhesék ezeket a tevékenységeket. Feladatunk a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

KÖRNYEZETI HIGIÉNY

A környezeti higiénia nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, a helyiségek és eszközök tisztaságát.

Mindezek együttesen az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűek és nagy jelentőségűek a kisgyermek személyiségfejlesztésében. Az óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja programjának középpontjába, és integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és javítja a gyermekek életmódbeli képességeit. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre azonban az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

Az óvodai környezet feltételei nagymértékben befolyásolják gondozás hatékonyságát, a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. Nélkülözhetetlen az egészségügyi előírásoknak megfelelő, nyugalmat árasztó, a gyermekek számára biztonságos, esztétikus környezet. Szükségesek a gyermekek testmagasságához illő asztalok és székek, megfelelő méretű ágyak. Az óvoda udvarának kialakítása a gyermekek tevékenységének sokféleségét szolgálja. Az öltözők berendezése, megvilágítása, fűtése a gyermekek kényelmes öltözését-vetkőzését biztosítja, külön ruha- és cipőtartó polccal. A személyiség intimitásának védelme érdekében a WC egységeit függönnyel zárjuk le.

A csoportszoba több funkciót tölt be: játék, különböző tevékenységek, étkezés, alvás, pihenés. Ezért naponta többször szükség van levegőcserére, és fűtési időben a folyamatos párologtatásra. Minden csoportban van mese sarok, ahol lehetőség nyílik a napi mesélésre, dramatizálásra és meghitt beszélgetésekre. A kuckók, sarkok létrehozása szintén az intimitást, az egyéni tevékenységeket szolgálja.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- gyermekek megismerése,
- az egészséges életvitel igényének kialakítása,
- óvónő és a kisgyermek közötti meghitt viszony (kialakítása) létrehozása,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- az önálló étkezés, testápolás, öltözködés szerveztségének biztosítása,
- táplálkozási követelményekhez szoktatás,
- az étkezések előtti és utáni hálaadó imádság,
- családi és óvodai gondozási szokások összehangolása,
- a bőr-, hajápoláshoz, fogmosáshoz, a WC használatához a feltételek megteremtése,
- mindennapos frissítő mozgás, a finommotorikát fejlesztő játékok, a testtartásjavító, és egyéb prevenciók játékok gyakoroltatása,
- helyes életritmus kialakítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- napközben megbetegedett gyermek elkülönített gondozása,
- személyes higiénia betartása,
- prevenciók fejlesztő tornák, lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatok végzése,
- megfelelő óvodai környezet kialakítása,

- a gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása,
- környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme,
- levegőcsere biztosítása,
- mese sarok, kuckók létrehozása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- önállóan mosakodjanak, törülközzenek, figyelmeztetés nélkül szükség szerint tisztálkodjanak,
- váljon belső igényükké a fogmosás és a fogápolási eszközök tisztántartása,
- hajukat tartásukban,
- teljes önállósággal végezzék az önkiszolgálást, s ezt természetes teendőként lássák el,
- tanuljanak meg helyesen teríteni, a naposi feladatokat ellátni,
- étkezéskor tudják eldönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak, annak megfelelően mérítsenek/öntsenek,
- evőeszközöket megfelelően használják, gyakorolják a kulturált étkezés szabályait,
- önállóan öltözzenek/vetkőzzenek, cipőjüket befűzzék-bekössék, ruhájukat gombolják ki és be,
- tudják a zsebkendőt helyesen használni,
- ruhájukat, ágyneműjüket hajtogatva tegyék a helyére,
- maguk és környezetük rendjére ügyeljenek, a körülöttük lévő rendetlenséget belső igény alapján szüntessék meg.

IV.1.3. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

A keresztyén erkölcsöt tartjuk szem előtt: "Szeresd felebarátodat, mint magadat"

Márk 12,31

A Biblia mindig az utánzás tanítási segédletével dolgozik. Példaképeket mutat be, állandó értékrendet közvetítve, és bátorít, hogy kövessük őket. A gyermekeinknek tudniuk kell, milyen magatartásformát várunk el tőlük. A keresztyén nevelés sajátossága az, hogy a cselekvés normáit kifejező törvény mindig az evangéliummal együtt jelenik meg. Éppen az a cél, hogy cselekvésünk normáiban "Krisztus törvényeit" ismerjük fel, amelynek Őrá való tekintettel önként, szívesen engedelmeskedünk. Így lesz az iránta és embertársaink iránt

való szeretetünk a "törvény betöltése", így érvényesül a szeretet kettős parancsa. Gyermekek legyenek nyitottak, befogadóak a különbözőségek elfogadására, ahogy a Jézusi tanítás több példáját láthatjuk a bibliai történeteken keresztül.

Az óvodás gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Ez annyit jelent, hogy viselkedés formáit, személyiségjegyeit nem csak külső - családból, vagy óvodából érkező - irányítás, tudatosítás határozza meg, hanem egy belső motiváló erő alakul ki bennük. Ezért nagy felelősséggel tartozunk a gyermek felé. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

Az óvodapedagógus-gyermek, a gyermek-dajka, a gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Nevelnünk annak tudatában kell, hogy a jövő nemzedék családjainak alapjait tesszük le. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szü-

kebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, valamint a szülőföldhöz és családhöz kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A család, mint mikro társadalmi környezet a gyermek életében az első és legnagyobb, legmélyebb hatást gyakorló közösség. Meghatározó a személyiség, magatartás, viselkedéskultúra formálásában. Az eredményes nevelés érdeke a család értékeinek megismerése, a megbecsülésre, együttműködésre törekedve a közös cél kialakítása, a családi és az óvodai nevelés összehangolása. Ehhez szükséges a pozitív, jó kapcsolat a család és az óvoda között. Egy-két nevelési attitűd alapján a gyermek érzelmi beállítódásáról képet kap az óvónő. Fontos, hogy a család zárt közösségéből az óvoda nyitottabb színterére érkezést a gyermek pozitívan, biztonságosan élje meg. A szeretetteljes fogadtatás, a "leválás" türelmes kivárása meghozza gyümölcsét.

Felnőtt-gyermek kapcsolatában az óvónőnek ki kell alakítania a szereteten és kötődésen alapuló együttműködést, mivel fontos, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére nevelje, hogy az emberek különböznek egymástól.

Ennek alapja az empátiakészség, a gyermek érzelmi biztonsága, valamint azok a pozitív élmények, amelyek hozzájárulnak egy boldog alaphangulathoz. A fejlesztést a gyermeki személyiség tiszteletben tartásával és a közös élményekkel érjük el. Kiemelten kezeljük:

- az együtt ünneplést (egyházi ünnepek, jeles napok, születésnapok stb.)
- a közös készülődést rendezvényekre (színház, kirándulás, stb.)
- a szűkebb-tágabb környezet iránti érzelmi kötődést
- a szülőföldhöz való kötődést.

Az óvodapedagógus, a dajka, és az óvoda valamennyi alkalmazottjának példaértékű kommunikációja, magatartása elengedhetetlen. Bánásmódjukat és viselkedésüket szeretetteljes, pozitív attitűd hassa át. A gondozási feladatok ellátása során nélkülözhetetlen a dajka és az óvodapedagógus szoros, összehangolt együttműködése a gyermekek érdekében. A derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör segíti a gyermeket önkifejező, önértékesítő törekvéseinek megvalósulásában. Az óvónő segítse elő a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.

A szocializáció szempontjából meghatározó a gyökereink megismerése, megbecsülése, a hazaszeretet megtapasztalása, a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálykövetésének), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Gyermek-gyermek kapcsolata során alakul ki a gyermekben az alkalmazkodás, a társas kapcsolatok erkölcsi normái, az érzelmi alapokon létrejövő kooperáció és kommunikáció. Az életkori sajátosságokat tükröző társas együttélés és az én-kép alakulása folyamatos fejlődésen, az óvónők által segített fejlesztésen megy keresztül.

Ennek lépcsőfokai:

- a csoportban kialakult helyzet felmérése,
- a mások akaratának tudomásulvétele,
- mások elfogadása, megértése,
- konfliktushelyzetek kivédése, megoldása,
- saját teljesítményének valóságos ismerete.

A gyermek érzelmvilágát három fő szinten fejlesztjük:

- A szociális érzelmek: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, bizalom, részvét, örömszerzés, bánat, fájdalom okozás felismerése, átélése.
- Az esztétikai érzelmek: a szép iránti fogékonyság, a művészi élmény befogadására való igény és képesség fejlesztése, a mese, vers, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás stb. a környezet megismerésén keresztül. Viselkedésében, kommunikációjában fontos a környezetében a szép, mint érték felismerése, szokás szintű megalapozottsága.
- Az erkölcsi érzelmek: igazságosság, lelkiismeretesség, felelősség érzésének meg tapasztalása, az őszinteség, igazmondás és a hazugsághoz való helyes viszony kialakítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- közös cél kialakítása,
- nevelés összehangolása: pozitív, jó kapcsolat a család és az óvoda között,
- a szereteten és kötődésen alapuló együttműködés kialakítása,
- empátiakészség gyakorlása,
- pozitív élmények nyújtása,
- a közös készülődés rendezvényekre: színház kirándulás stb.
- példaértékű magatartás,
- figyelem a hátrányos helyzetű, illetve kiemelkedő képességű gyerekekre,
- az érzelmileg biztonságos, szeretetteljes légkör kialakítása,
- kedvező érzelmi hatás biztosítása ahhoz, hogy megvalósulhasson egy keresztyén értéket képviselő, boldog személyiség formálódása,
- az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a Mennyei Édesanya felé.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermek szabadon, gátlásoktól mentesen, bizalommal gyakorolja a társas együttélés szabályait,
- kapcsolataikban /felnőtt-gyermek, gyermek – gyermek/ váljanak kooperációra alkalmassá,
- épüljön be magatartásukba az egymás iránti érdeklődés, az empátia, együttérzés, tolerancia, szeretet, figyelmesség, önzetlenség,
- alakuljanak ki a gyermekekben a keresztyén erkölcs csirái,
- tudjanak a jó és rossz között különbséget tenni, ennek mércéi legyenek a megismert Bibliai történetek,
- legyenek képesek megoldani konfliktushelyzeteket,
- érzékeljék az alá-fölérendeltségi viszonyokat, tudják azokat elfogadni is,
- igyekezzenek legyőzni az előttük álló akadályokat,
- értékeljék saját helyzetüket, képességeiket a csoportban,
- érzelmileg álljanak készen egy új közösségi forma elvárásainak teljesítésére.

IV.1.4. Anyanyelvi-, értelmi nevelés

Célunk a gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni, a keresztyén hit elemeinek megismertetésével, érzelmi többlettel. A gyermek életkori sajátosságai lehetővé teszik ennek elérését. A Biblia üzenetén keresztül közvetítünk.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. A nevelés e területe szorosan átszővi a gyermek egész óvodai tevékenységét. Az óvodába lépéstől kezdve építünk a gyermek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire alapozott tevékenységeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Emellett segítjük a tanulási vágyának kialakulását. Az óvónőnek ehhez ismernie kell a gyermek adottságát, hajlamát, nyelvi kifejezőképességének szintjét, stb. Gondoskodnunk kell változatos tevékenységről, mely során a gyermek pozitív érzelmi hatás alá kerül, és ez motiválja a cselekvés ismétlődésére is. Fontosak a meghitt beszélgetések, amelyek erősítik a gyermek aktív kommunikációját. A gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések és válaszok támogatására törekszünk. Elősegítjük, hogy érzelmeiket, érzéseiket és gondolataikat szóval, mozgással illetve vizuális eszközökkel kifejezhessék.

Amennyiben az anyanyelvi nevelést szolgáló tevékenységi vágy fennáll, úgy elindul a tanulási folyamat. A mindennapos tevékenységek sorozatán keresztül egyénileg, a gyermek fejlettségének függvényében fejlesztjük kognitív képességeit. A játék, a külső világ tevékeny megismerése köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszere segít abban, hogy észrevétlenül fejlődjenek különböző képességeik, mint pl. a tér-, idő-, formaészlelés/érzékelés, vagy a beszéd, a beszédértés - a hozzákapcsolódó nyelvi képességekkel együtt.

Ennek elősegítése érdekében szükséges:

- Olyan óvodapedagógus, akinek élő kapcsolata van Istennel, alaposan ismeri a Bibliát.
- Játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermekek érdeklődését, aktív szellemi energiáját.
- Olyan élményszerzési lehetőség, amelyben a gyermekek a látással, tapintással, hallással, érzelmekkel és fordulatokkal, verbális és nonverbális módon első kézből szerezhetnek tapasztalatokat, s így válik a tanulás élménnyé, teljes személyiséget aktivizáló folyamattá.
- Olyan attitűdök, motivációk és természetes tudás kialakítására törekszünk, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömet lelnek a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban.
- Hogy az ismeretek nem egymástól elszigetelten jelenjenek meg, mivel a gyermek világlátása komplex.
- Idő és lehetőség az együttműködésre, próbálkozásra, tévedésre és újrakezdésre - szankciók nélkül.

Nevelésünk keresztyén szellemisége, mint ahogy az értelem fejlesztése, az óvoda egész napját áthatja. Ez nem oldható meg egy héten egyszer a Bibliából vett történetek elmondásával. A játék során jelentkező helyzeteket, a természeti jelenségek észrevételezését, az étkezéshez és a lefekvéshez kapcsolódó imát, a hiányzó gyermekért való aggodást, a szülők várását éppen úgy át kell, hogy hassa.

Anyanyelvi és kommunikatív játékokkal tegyük a gyermekek számára még érthetőbbé, élvezhetőbbé az ismeretszerzési és gyakorlási feladatokat. Ezekkel a játékokkal segítsük elő a helyes légzést, tér-idő-érzék, verbális emlékezet, beszédszervek, anyanyelvi kódok fejlesztését, az összefüggő szövegmondást, pl. mesefolytatást, saját mese kitalálását. A bábozás is szóra készíti a gyerekeket. Játsszunk a szótagokkal, szóhasonlatokkal. Végeztessünk ajak és nyelvtornát.

A dramatikus játékoknak pozitív hatása van, változatos, sokrétű, lehetőséget ad a gyermeki személyiség megismerésére, fejlesztésre, képességeik feltárására. A dramatikus játék a gyermekközpontú, előre tervezett, közös játék, melynek kiindulópontja az, amit tud a gyerek. A cél, hogy újabb tapasztalatokra tegyen szert, irodalmi művek, történetek eljátszásával - dramatizálás, bábozás - színházi élmények nyújtásával, dramatikus népszokások megismertetésével. Valamint bizalomjátékok, páros-, mozgásos-, kapcsolatteremtő-, bemutatkozó-, kapcsolattartó-, ön- és társismereti játékok által. Évszakokhoz kötődő verses meséket dramatizáljanak.

Az altatók, dúdolók, az ölbe vevő mondókák fokozzák a gyermekek biztonságérzetét. A legtöbb népi mondóka összeköthető mozgással, fejleszti a gyermek mozgáskoordinációját is. Építsük be az irodalmi anyagunkba a természethez kapcsolódó rigmusokat, találós kérdéseket, szólásokat és közmondásokat.

Alakítsuk ki a gyermekekben a könyv szeretetét, igényét. Ébresszük fel a kultúra iránti fogékonyságot színházlátogatással. Segítsük a gyermeket ahhoz, hogy ezen élményeket újra- és újra átélhesse.

Tanulják meg az idő és téri egymásutániség logikáját és kövessék a koruknak megfelelő színházi előadások cselekménymenetét is.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- a gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni, hogy rátaláljanak az útra, mely az Úr Jézushoz vezet;
- segíteni a gyermek tanulási vágyának kialakulását;
- ismerje meg a gyermek adottságát, hajlamát, nyelvi kifejezőképességének szintjét;
- gondoskodjon változatos tevékenységről;
- meghitt beszélgetések biztosítása;
- segítse elő, hogy érzelmeiket, érzéseiket és gondolataikat ki tudják fejezni;
- kognitív képességek fejlesztése;
- rendszerezéssel kapcsolatos tapasztalatszerzés biztosítása;
- korosztálynak megfelelő tevékenységforma biztosítása,
- beszélő környezet kialakítása, szabálykövetítés;
- helyes mintaadás, nem javítgatva;
- a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartásának ösztönzése;
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása;

- a gyermeki kérdések támogatása;
- a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés;
- spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése, bővítése mellett ezeknek a tapasztalatoknak a tevékenységekben és helyzetekben való gyakorlása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- ismerje a Bibliai történeteket, azok tanulságait;
- legyen önálló gondolata, és tudjon dönteni különböző helyzetekben;
- ismerje fel a problémákat, kreatív módon oldja is meg;
- aktívan vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- a szerzett ismereteket legyen képes megfelelő formában rendszerezni, gyakorlatban alkalmazni és közölni azokat;
- hibákat vegye észre, rávezetéssel vagy önállóan tudja azokat kijavítani;
- rendelkezzen megfelelő pozitív "énképpel".

IV.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az óvoda Alapító Okiratába foglalt, a fenntartó által meghatározott fogyatékoság típusának megfelelő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállaljuk.

Az intézmény ellátja azon különleges bánásmódot igénylő gyermeket, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a többi gyermekkel együtt nevelhető beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdenek.

A SNI gyermekek csoportba sorolásánál figyelembe vesszük a gyermek és az adott csoport szükségleteit, lehetőségeit. Egy csoportba csak 1 sajátos nevelési igényű gyermek vehető fel.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A felvétel kritériumai:

- A szakértői bizottság véleménye, javaslata a gyermek állapotáról, integrálhatóságáról.
- A gyermekkel való személyes találkozás
- A szülővel való elbeszélgetés
- Kérdéses esetben a Református EGYMI óvodánkban velünk dolgozó szakemberei véleményének kikérése (mindenképpen csak akkor tudunk segíteni, ha biztosítani tudjuk a szükséges szakembereket)

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez, fejlesztéséhez szükséges feltételek közé tartozik:

- a) és a gyermek részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.
- b) Az épületben fejlesztő szobát alakítottunk ki.
- c) A csoportszobák eszközei alkalmasak a gyermekek egyéni fejlesztésére.

A sajátos nevelési igény személyi feltételei:

- Az óvodapedagógusok felkészültsége az adott területen (továbbképzésekre való lehetőség, szakirodalom biztosítása)
- A Református EGYMI segítségével a megfelelő szakemberek biztosítása (logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógytornász, stb.) az adott gyermekek számára. Ezt minden évben előzetes egyeztetés és igénylés mentén szervezzük meg.

Célunk, hogy a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége. A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

ALAPELVÜNK:

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.
- Gyermekközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.
- A gyermekek érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.
- Az óvónőknek olyan befogadó csoportlétkört kell kialakítaniuk, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).
- A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a gyógypedagógiai-, orvosi-, pszichológiai-, komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

AZ INTEGRÁLT NEVELÉSBŐL ADÓDÓ ÓVODAPEDAGÓGUSI FELADATOK

- Inkluzív szemlélettel alakítsa a különbözőséget elfogadó viselkedést és magatartást a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek terén.
- A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvónő vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát.
- Ismerje fel, és gondozza a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- Törekedjen arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Az óvodapedagógus értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja ugyanolyan modell értékű, mint az övé.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében bővítse ismereteit, elsősorban gyógypedagógiai téren.
- A hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében működjön együtt a szaksegítőkkal, mint gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.
- Szükség szerint kérjen szakvéleményt, fejlesztési javaslatot a megfelelő szakszolgáltatóktól.
- Ha egy gyermekkel szakember foglalkozik, arról ő vezet dokumentációt, melyet az adatvédelmi szabályok betartása mellett megoszt a gyermek óvodapedagógusaival, hogy közösen alakíthassák a gyermek optimális fejlesztését.

- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre.
- Biztosítsa a tárgyi feltételeket (különösen a nagymozgások fejlesztését, lateralitást, téri tájékozódást, beszédészlelés-, és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközöket).

SIKERKRITÉRIUMOK

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

V. Tevékenységformák

V.1. Játék

A játék a 3-7 éves gyermek legfontosabb, mindennapos, önkéntes, önmagáért való szabad, élményeken alapuló, személyiségét fejlesztő örömforrás. A gyermekek alapvető szükséglete, spontán tevékenysége, és a tanulás színtere. Óvodai játékok formái: gyakorló játék, szimbolikus és szerepjáték (színlelő-, szerep-, fantázia játék, bábozás, dramatizálás, alkotójáték, barkácsolás), szabályjáték.

A gyermek több síkon, így érzékeléssel, észleléssel, mozgással, emocionálisan és intellektuálisan tapasztalja meg az őt körülvevő világot. A benyomásait személyiségén átszűrve, játékában spontán adja vissza. Eközben formálódik a gyermek egész személyisége.

Fejlődik a gyermek megismerő képessége, kezűgyessége, motorikuma, mozgása, testi erőnléte, képzelő ereje, nyelvi kommunikációja, és kreativitása. Megtanulja a társakhoz való alkalmazkodást, az érzelmi odafordulást, a közösségi élet alapformáit. A keresztyén erkölcs jellemzőit gyakorolja. Fejlődik értelme, gondolkodása. Gazdagodik ismerete, tapasztalata, érdeklődési köre, integrálja a külső és belső világot. Mivel a játék a gyermek legkedveltebb tevékenységi formája, az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszközének tekintjük a tanulási folyamat során. Ehhez a gyermeki fantáziát kibontakoztató minden játékfajtaéhoz a megfelelő eszközöket és berendezést szükséges biztosítani.

Az alapprogramban preferált szabad játékot helyezzük előtérbe a gyermeki játék két formája, a szabad és az óvodapedagógus által kezdeményezett (irányított) játékok közül. Célunk a szabad játék túlsúlyának, minél gazdagabb feltételének biztosítása.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia. Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása, és nem a játék fejlesztése céljából hat a játékokra. Az óvodapedagógus a játékban mintaadó, játszótárs és támogató.

Az irányított játékot, mint komplex tevékenységet az óvónő tudatosan felhasználhatja nevelési céljainak eléréséhez, de mindig tartsa tiszteletben a spontán játék szabályait. Az óvodapedagógus tudatos jelenlétének biztosítani kell az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el. A gyermek dolga az óvodában jól és jól játszani. Az óvónő feladata a játék feltételeinek biztosítása.

V.2. A játék feltételei

V.2.1. Élményszerzési lehetőség

- A gyermek játékának tartalma mindig összefügg az általa átélt élményekkel, azok alkalmával szerzett tapasztalatokkal.
- A megváltozott társadalmi viszonyok miatt a gyermekek családból hozott élményei erősen különböznek. Ezek az egyéni tapasztalatok az óvodában, a közös játékban megélevenednek, átívódnak, új közös játék forrásává válnak, esetenként feszültséget okoznak.
- A szeretetet, megértést, igazságosságot, alkalmazkodást, rendet, az átélt pozitív, vagy negatív élményeket dolgozza fel a gyermek a játékában.
- Az agresszió keltette feszültségfeloldás, a negatív élmények feldolgozása az óvónőtől kellő tapintatot igényel, engedje ezek kijátszását, de úgy, hogy a többi gyermeknek védelmet nyújtson velük szemben.
- Az óvodán belül közösen átélt, együtt végzett tevékenységek, valamint a játék fejlesztése céljából tett séták, kirándulások, kulturális programok alkalmával a gyermekek a helyszínen szerezzenek tapasztalatokat. Ezek majdan egyedi módon gazdagítják a játék tartalmát, kihatnak az óvodán kívüli játékéletre is. E téren is nélkülözhetetlen a család és az óvoda tartalmas, változatos életrendje.
- A bibliai történetek megismerése során gyakran azonosulnak a szereplőkkel, és újra átéli a "szeretet győzelmét". A keresztyén szellemiség kialakulásához szükséges az élményszerű átélés.

V.2.2. Többfajta játékhoz megfelelő hely

Az óvodai játék színterei:

- A csoportszoba
- Az óvoda udvara
- A keresztyén sarok, faliújság

Az óvodapedagógus minden esetben sajátos körülményeket teremtsen a gyermekek életformáinak és tevékenységének megfelelően. Úgy az építő-, konstruáló-, szerep-, dramatikus játékhoz, mint a barkácsoláshoz, kísérletezéshez, bábozáshoz létesítsen állandó, illetve ideiglenes játszóhelyeket. Emellett a gyermekek önállóan, akár a bútorok mozgatásával is alakíthassák ki a nekik megfelelő körülményt. Fontos szempont, hogy egymást ne zavarják. A gyakorló játékhoz bővebb helyre, a szerepjátékokhoz több, kisebb zugra van szükség. Az építés, barkácsolás védett helyen legyen, hogy több napon át folytatódhasson, és ne legyen balesetveszély forrása. A mozgásos játékot, tornaszert használó gyermekek ne zavarják a nyugodtan tevékenykedőket. A mese, a báb, a hangszer, a kellékes kosár helye barátságos nyugalmat árasztó és tevékenységre ösztönző legyen.

Az udvaron biztosítjuk a nagymozgásos, labda-, énekes-, és szerepjáték feltételeit, valamint az időjárásnak megfelelően a vizuális tevékenységet, az építést és konstruálást. Az óvónő segítse a gyermeket elképzeléseinek megvalósításában, a komplex játékok kibontakozásában, és biztosítsa a hozzájuk tartozó feltételeket. Elegendő, zavartalan, összefüggő játékidő megteremtésével.

Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekeknek álljon módjában játéktevékenységet folytatni. A kisebbek az áhítat, étkezés, alvás, tisztálkodás, öltözés kivételével egész nap játszanak. A nagyobbak számára a játéktevékenység szinte több napon át tarthat, különösen akkor, ha az eszköz barkácsolással készül, vagy a játék még nem „futotta ki” magát.

Az óvónő támogassa a törekvéseket, hogy a játék gazdag, tartalmas, sokrétű és hosszantartó lehessen. Nyújtson egyaránt lehetőséget a motorikus és kommunikációs képességek fejlesztésére.

Az udvari játékidő az időjárásnak megfelelően huzamos része a napirendünknek. A tanév folyamán amint lehet, megyünk ki, a nyár folyamán kint töltjük az egész napot az óvoda kertjében - az alvás kivételével. A teraszt igyekszünk védetté tenni, hogy a kinti étkezésre, levegőzésre esőben is lehetőség legyen.

V.2.3. A játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékszer

A jó játékeszköz motiválja a cselekvést, kibontakoztatja a fantáziát, a játék során életre kel, emóciókkal itatódik át és annak szerves részévé válik. A világ szimbolikus újratereztetésére ösztönöz.

Minden gyermek számára az ő adott fejlettségi fokán gondoskodunk a különféle játékhöz szükséges félkész-kész, cselekvésre inspiráló játékeszközről, játékszerről. Szükség van a mindennapi életben megtalálható kellékekre, melyek a gyermek szimbolizmusát, kreativitását, a környezetből vett élmények megelevenítését, érzelmi kötődését teszik lehetővé.

A kisebb korosztály számára több, egyforma játékra van szükség. A szerepjáték eszközkészlete mellett gondoskodjunk úgy a szerep játékról, mint a képességfejlesztő játékokról, a bábozás, dramatizálás kellékeiről.

A gyerekek sajátítsák el a játékeszközök megosztását, megszervezésének módját, közben átéljük milyen nehéz megválni attól, s valóban köszönet jár annak, aki megteszi. Mindez a hálaadás érzését alakítja ki bennük.

A társadalmi változások magukkal hozták a modern, sokszor értéktelen játékszereket, melyeket egészítsünk ki természetes anyagból készült egyszerű, építő játékokkal, mozgásos, népi játékokkal.

A SZÜLŐI SZEMLÉLETFORMÁLÁS FELADATAI:

A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék prioritására építő óvoda.

A családban a szülő, az óvodában az óvónő a gyermek első igazi játszótársa. Olyan tulajdonságokkal rendelkeznek, ami által utánozható mintát ad a játékban a gyermek számára. Fogadja el és szeresse a gyermeket, mély empátiás készséggel, toleranciával, pedagógiai érzékenységgel, kritikai érzéssel, következetességgel, játékosággal bírjon.

Derűs, szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkört alakítson ki. Kezdeményezze, segítse a játékot, ha elakad. Támogassa a gyermekek közötti baráti kapcsolatokat alakulását. Építsen a gyermek képességeire. Tartsa tiszteletben a gyermeki játékot, s engedje, hogy a gyermekek szabadon szervezhessék a helyét, eszközét, társaikat önállóan választhassák meg. Nyugodt játék esetén hagyja, hogy a gyermekek szabadon tevékenykedjenek, ilyenkor a játék szemlélője, követője maradjon.

Szükséges, hogy az óvodapedagógus időt, gondoskodást, szeretetet, érzelmi biztonságot nyújtson, belső meggyőződésből játsszon a gyerekekkel, és ne hagyja, hogy ebben külső körülmények, elvárások megzavarják.

A nyugodt játék feltétele a jól kialakított szokás-, szabályrendszer, amely vezeti a játékot és biztosítja a demokratikus légkörnek (azaz, a gyermeket is bevonjuk a szabályok alakításába).

Az óvónő szituáció-érzékenységével figyeljen fel és reagáljon a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalatait építse be a további nevelési-tanulási feladatai közé.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermekek megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában képesek legyenek kezdeményezésre,
- közös, előzetes tervezésre,
- játékszerek és eszközök kiválasztására, illetve létrehozására,
- szociális kreativitásra: szerepek szétosztására, együttműködésre, konfliktus megoldására, játék tartamának gazdagítására, szabályok betartására,
- egészséges versenyszellem kialakítására,
- éljenek javaslatokkal, saját, egyéni ötleteik, elképzeléseik alapján bonyolult építmények /homokvárak, labirintusok, makettek/ létrehozására,
- folyamatban lévő játékba tudjanak bekapcsolódni,
- szabályokhoz tudjanak alkalmazkodni, a kudarcélményt elviselni.

V.3. Munkajellegű tevékenységek

"Fogta tehát az Úristen az embert, és elhelyezte az Éden kertjében, hogy művelje és őrizze azt."

I. Mózes 2,15

Célunk a munkajellegű tevékenységek végzésével a szolgálo élet alapjainak lerakása.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység. Ilyen az önkiszolgálás, a segítség az óvónőnek és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

zás.

A munka aktív tevékenysége az óvodáskorú gyermek számára játékos jellegű, mégis a szükség motiválja. Hozzá tartozik a társadalmi életre, gyakorlatra való felkészítéshez. Formálja a gyermek személyiségét, akaratát, fegyelmét, felelősségérzetét. A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, önmagam és mások elismerésére nevelés egyik formája. Pozitív élmények átélésére ad lehetőséget, ami újabb motivációként hat.

Törekedjünk arra, hogy a gyermeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül értse meg, hogy Istentől kapjuk feladatunkat. A munka sohasem lehet büntetés következménye. A munkát önmagáért és a közösségért végezzék. Fontos az óvónői példaadás, a megfelelő segítségnyújtás, irányítás. Tegyük lehetővé, hogy átéljék az egymáson való segítség örömeit. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. A munka formái: önkiszolgálás, a csoportért végzett munka, mindennapi élethez tartozó munkák, kerti munkák.

A gyermek számára a feladatok ne legyenek túl nehezek. Tudjanak önállóan dönteni a feladatok megosztásáról, alkalmazkodjanak egymáshoz, alakuljon ki az együttműködési képességük, becsüeljék meg a saját és a másik munkáját is. Érezzék a munkájuk hasznosságát. Pl. játékjavítás, saját környezetük tisztán tartása. A külső világ megismerése során is sok munkalehetőség adódik. A gyermekek érezzék meg

az ember és a környezetének kölcsönhatását. Élősarok, kisállatok gondozása, kert létesítése, ápolása. Tapasztalja meg munkájának következményét, ébresszen felelősségtudatot bennük. Éljük át, hogy a munka egyben termelés is, annak eredményeként érezzék a pozitív hatást (kertben ültetett zöldségfélék fogyasztása, kirándulási örömök).

A néphagyományokhoz kötődő ünnepekre való készülődés során ismerkedjenek meg olyan munkatevékenységekkel, mint pl. mézeskalácssütés, tojásfestés, termések gyűjtése stb. Az óvónő álljon mindig modellként a gyermek előtt. A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben lehetőség nyílik a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánpótlásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlására, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezésére, mondatba foglalására.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Folyamatosan szervezze meg a munkát a gyermekek számára, hogy örömmel és szívesen, valamint hogy a gyermek a saját képességéhez és kedvéhez képest tudjon vállalkozni annak elvégzésére.
- Biztosítsa a munka feltételeit /eszközeit/, hogy bármikor rendelkezésre álljanak.
- Tanítsa meg a gyermekeket a munka menetére, balesetveszély elkerülésére, a munkaeszközök helyes használatára. Válgjon természetessé a munka végzése, és tudja, hogy mikor végez hasznos tevékenységet.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.
- A gyermeki munka konkrét, reális, saját magához mért fejlesztő értékelése.

FEJLŐDÉS EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek végezzék el az önkiszolgáló feladatokat;
- vállaljanak a társuk érdekében is munkatevékenységet;
- azt örömmel és szívesen tegyék;
- teljesítsék a számukra adott feladatokat, ismerjék a munka menetét;
- tudják a munkát egymás között felosztani, becsülik meg a másik munkáját;
- érezzék a környezet és az ember kölcsönhatását;
- ismerjék a munkaeszközök helyes használatát.

V.4. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

"Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól."

Példabeszédek. 22,6

A gyermek Isten ajándéka. Meg kell ismernünk egyéni adottságait, képességeit, korlátjait, s ezek birtokában a Biblia tanítása szerint fejleszteni.

A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnagyobb az őt ért benyomásokra, s nyitva áll Isten dolgai iránt. Ebben rejlik a keresztyén óvoda nagy lehetősége. Soha többé nem nyitott ennyire a szíve a szerető Atya Istenről szóló üzenetre, a teremtéshitre, és Jézust segítő, gondoskodó cselekedeteire. Feladatunk az, hogy

Isten igéjének igazságait közvetítve felkeltsük érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle.

Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánpótlásra, cselekvésre ösztönzi. Eközben hasznos tapasztalatokra tesz szert, tanul, fejlődik. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben

utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Mivel a gyermek szinte egész nap játszik és a gyermek a játékban tanul a legkönnyebben, ezért a játék a tanulás legfőbb színtere. Emellett fontos, hogy a szabad játékot tartsuk tiszteletben.

A tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése és az attitűdök erősítése (például a tanulási folyamatban érzelmek közvetítése a gyermek felé, a gyermeki érzelmek bátor kinyilvánítására motiválás az interaktív közös együttlétben, szövegértés-szövegalkotás megalapozása). Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire és a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A TANULÁS LEHETSÉGES FORMÁI AZ ÓVODÁBAN:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma-megoldás,
- az óvónő által kezdeményezett kötelező foglalkozások, melyek számtalan probléma-megoldási lehetőséget biztosítanak a gyermekeknek.

Törekedjünk a komplexitásra, mert a gyermek a világot komplex módon éli meg. Minden tanulás feltétele a gyermekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató megtapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Érje el az óvónő, hogy a gyermek örömmel és önként vegyen részt a tanulásban. A tevékenység vonzása, a tanulás öröme motiválja a gyermeket. Juttassa sikerélményhez, képességeihez mértén megfelelő feladatokkal, ez bátorságot ad az újabb feladatok vállalásához, megoldásához.

Lényeges, hogy az óvodapedagógus helyesen mérje fel a gyermek értelmi képességeit, és ahhoz mértén fejlessze a gyermek érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét, gondolkodását, feladattudatát. A megfigyelésen, tevékenységen, cselekedtetésen kívül a beszéd fontos eleme a tanulási folyamatnak. A megfelelő kommunikáció serkenti a gondolkodást, gondolkodás fejlődésével eredményesebb lesz a tanulás. 3-4 éves gyermekeknél elsősorban a cselekvések, bemutatások, spontán szerzett ismeretek, tevékenységek alapozzák meg az ismeretszerzést, míg az 5-6-7 évesek már igénylik a pedagógus által irányított, megtervezett, magyarázatokkal, cselekedtetéssel, mélyebb összefüggések feltárásával szerzett ismeretek kisebb- nagyobb csoportban való feldolgozását, a tanultak rögzítését is.

Ilyen például a matematika. Képességek szerinti differenciálás, egyéni fejlődési ütem alapján matematikai beállítódásnak megalapozása spontán ismeretszerzésben történik, a külső világ tevékeny megismerése, a verselés-mesélés az ének-zene, a rajzolás, festés, kézimunka területeken keresztül. Középső és nagycsoportban viszont már a tapasztalatok megszerettetése, a részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása a feladat. Lényeges az eredményesség érdekében a pedagógus és a gyermekek egyéniségéből, igényéből fakadóan a helyes arány megtalálása, alkalmazása.

A komplexitásból következik, hogy ugyanazt az ismeretanyagot több alkalommal, különböző formában, összefüggésben tárjuk a gyermekek elé. Így alkalma nyílik, hogy az érdeklődésének megfelelően válassza ki azt a formát, ami hozzá közel áll. Kivétel ez alól a mozgás-tevékenység, ami kötelező formában szerveződik.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- a gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának, érdeklődésének sokoldalú kielégítése;
- olyan lehetőségek biztosítása, ahol a gyermekek megismerik a felfedezés, a kutatás örömeit, valamint saját teljesítő képességüket;
- a gyermekek egyéni érdeklődésének, fejlettségének megfelelő tevékenységek biztosítása, kreativitásának erősítése;
- a gyermekek önállóságának, figyelmének kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése;
- az értelmi képességek fejlesztése /érzékelés, észlelés, figyelem, fegyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás/, egyéni sajátosságok figyelembevételével, komplex módon;
- a tanulást támogató környezet megteremtése;
- egyéni képességekhez igazodó műveltség-tartalom biztosítása;
- tanulás irányítása során személyre szabott pozitív, egyéni, fejlesztő értékelés;
- a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés, és annak dokumentálása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- legyen képes a különböző gondolkodási műveletekre: következtetésre, ítéletalkotásra, illetve összehasonlításra;
- ismerje fel az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket;
- feladatmegoldásban / tevékenység végzésekor legyen kreatív, keressen többféle megoldást;
- szándékos figyelmét tudja irányítani, az legyen tartós;
- ismert feladatvégzésnél, tevékenységénél legyen önálló;
- szókinccse, beszéde legyen változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva legyen képes közölni (5-10p.).

A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS KOROSZTÁLYNAK MEGFELELŐ SZERVEZÉSSSEL ÉS MŰVELTSÉGTARTALOMMAL

Kötött tevékenységi forma:

- Mozgás, mozgásos játékok
- Bibliai történetek feldolgozása

Párhuzamos tevékenységek biztosítása:

- Ének zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Külső világ tevékeny megismerése
- Külső világ tevékeny megismerése kiegészítve matematikai tartalmú ismeretekkel
- Verselés, mesélés

VI. Tevékenység keretei

VI.1. Külső világ tevékeny megismerése

"És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó."

I. Mózes 1,31

A Biblia tanítását alapul véve a Föld és a világ Isten teremtménye. Célunk az Isten csodálatos világának megismertetése, felfedeztetése, megszerettetése, az ehhez kapcsolódó érzelmi viszony kialakítása.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyainak megismerését segítik elő, illetve amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermekek minél több tapasztalatot, élményt szerezzenek, lássák meg környezetük esztétikumát, összefüggéseit. Tudjanak biztonsággal eligazodni benne. Érezzék, hogy milyen nagy az ember felelőssége a természet alakításában, megóvásában, és ebben Istentől kapott feladatunk van.

VI.1.1. Természeti környezet megismertetése

Az élő természet szépségének, esztétikumának, ökológiai összefüggésének megismertetése során szem előtt kell tartani az óvodáskorú gyermek érzelmi dominanciáját. Ezért szükséges, hogy az élményeiket a természetes környezetükben életjelenségek megfigyelésével szerezzék meg.

Figyeljék meg az évszakok szépségét, változásait, az időjárással összefüggésben. A víz és a napfény szerepét. Az élet keletkezését, a növekedést, rügyeztetésen, palántázáson keresztül. Vegyék észre a külső, és a belső világ összefüggéseit. A növények és állatok, mint élőlények vannak körülöttünk. A gyermeki rácsodálkozás erejével alakuljon ki bennük szeretetük, gondozásuk, megbecsülésük. Tudatosodjon bennük, hogy a teremtett dolgoknak sokféle segítségre van szükségük a fennmaradásukhoz. A növények, állatok életének megismerésekor ismereteket szerezhetnek, melyik fajnak, milyen segítséget kell nyújtanunk a fennmaradáshoz.

A természet kincseit gyűjtsék élősarokban, hogy a nap folyamán tovább gyönyörködhessenek bennük, tudatosítva a gyermekekben, hogy mi az, ami kivonható a saját természetes környezetéből. Látogassanak el a múzeumba. Az óvodapedagógus, a fenntartható fejlődés érdekében, helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartás alapozására, alakítására, pl.: szelektív hulladékgyűjtők kialakításával. A gyermekek tudják szépnek látni, értékelni és megbecsülni a természetet. Érezzék, tudják, hogy ők, mint gyermekek mit tehetnek annak alakítására, megóvására. Ezek által alakul, fejlődik magatartásuk, viselkedéskultúrájuk.

A kerti munka, az ültetés, a szüretelés összefonódik a külső környezet megismerésére irányuló neveléssel. A kerti munka legfőbb nevelő szerepe a keresztyén világnézet formálásában mutatkozik meg. Tevékenykedés közben szerezzenek tapasztalatot az Isten által teremtett világ szépségéről, amin keresztül az Isten szeretetét felébredhetjük bennük. Munka közben észrevesznek összefüggéseket, pl. munkánk eredménye Isten áldásán is múlik. Elvetjük a magvakat, gondozzuk, ha Isten megáldja munkánkat, annak gyümölcse is lesz, örömet találunk benne.

A természetvédelem, környezetvédelem hitünkéből adódó feladat. Tanítsuk meg a gyermekeket nyitott szemmel járni, válják mindennapossá a környezetre figyelés; továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezünk hangsúlyt a környezettudatos magatartás alapozására, alakítására. Ébresszük rá a gyerekeket arra, hogy érzékszerveink /szemünk, fülünk, kezünk, orrunk stb./ testünk mind Isten ajándéka, segítségükkel megismerhetjük és élvezhetjük ezerféle csodáját. Isten szeretetből alkotott minket, mindenünk az Ő ajándéka, szabad akaratunk irányításával ezeket jóra kell fordítanunk. Kezeinkkel mi is tudunk kérni, valakinek biztonságot adni, utat mutatni, imádkozni, mást kiszolgálni, úgy, mint Jézus.

VI.1.2. Társadalmi környezet megismertetése

A gyermekhez legközelebb álló egység a család. Hangsúlyoznunk kell, mivel Isten szeret minket, születésünk után nem kell egyedül élnünk, magányosnak lennünk, szülőket adott nekünk, akik gondoskodnak rólunk, szeretettel irányítják növekedésünket. A gyermek kikerülése a családi élet érzelmileg zárt világából egy nyitottabb, nagyobb új környezetbe, az óvodába, kellő pedagógiai tapintat ellenére is okozhat gondot. Fontos tehát, hogy megismerje, kötődjön, biztonságosan mozogjon az őt körülvevő óvodai társadalmi környezetben. A családról alkotott érzelmi alapon lévő ismeretei kibővíljenek. Tudatosodjon bennük a családtagok egymáshoz fűződő viszonya. Ismerjék nevüket, címüket, munkájukat. A család összetartozását jellemző szeretet, egymás segítése, elfogadása, megértése válják természetessé számukra.

Ismerjék meg az óvodájukat, a velük egy csoportban járó gyermekek nevét, jelét. Az ott dolgozók nevét, munkáját. Alakuljon ki érzelmi kötődés, megbecsülés, szeretet közöttük. Az óvodán belül biztonságosan közlekedjenek, annak tudatában, hogy mindaz, ami körülveszi őket az övéké. Aktívan alakítsák környezetüket, érezzék annak esztétikai hatását. Alakuljon ki bennük az érték féltése, megóvása. Az óvodát körülvevő környezeti világ megismertetése során közvetlen közlekedésről találkoznak különböző szolgáltatásokkal, például:

- orvosi rendelővel, - orvos munkájával, betegellátással
- fodrással
- építkezéssel, esetleges szakmunkákkal
- tisztítóval, péküzemmel, élelmiszerüzletekkel, piaccal és az ottani vásárlással
- a közelben lévő intézményekkel
- bölcsődével - régi emlékek felidézése okán
- iskolával - jövőbe mutatóan

Találkoznak a gyermekek saját fejlődésükkel, növekedésükkel. Mindazzal a közvetett területtel, ami az emberi egészséges életet elősegíti. Mentálhigiénés szokások, egészséges táplálkozás stb. Az emberi testrészek, érzékszervek funkcióinak ismeretével, védelmével. Ismerkedjenek meg a hétköznapi élet során gyakorolt viselkedési szokásokkal, szabályokkal, az együttélés, a közösségi élet szabályaival, a különbözőségek elfogadásával, a társadalomba való beilleszkedés alapvető szabályaival. Legyen példa előttük az Úr Jézus élete, magatartása.

A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményének, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerését, szeretetét, védelmét közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása fontos feladat. Tudják a hét napjait, valamint a különböző napszakokat, azok tevékenységeit, az óvodában gyakoroltakat, és az otthon megélt élményeket. Minden nap részt vesznek a közlekedésben. Szükséges tehát, hogy megismerjenek egy-két alapvető közlekedési szabályt a gyalogos közlekedésről, és a közlekedési eszközökről.

A közlekedési szabályok alkalmazása során elmehetnek:

- repülőtérre
- buszállomásra
- vonatállomásra
- metró állomásra stb.

Ez által a gyakorlatban érthetővé válnak a gyermek számára az ide kapcsolódó fogalmak. Pl. teherszállító, személyszállító, tömegközlekedési eszköz, vízi, légi, szárazföldi közlekedési eszközök.

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó. A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalmak megismertetése, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása valósítható meg.

VI.1.3. Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben alkalmazása

A matematikai nevelés családi és az óvodai élet területén megjelenő tevékenységek, szituációk alkalmával folyamatosan történik. A gyermeki kíváncsiság, megismerési vágy, a kérdések megválaszolása, az előttünk lévő lehetőségek kihasználása során kell megalapozni a matematikai beállítódást, szemléletet. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi-, alaki-, nagyságbeli-, és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemlélete. A természetes környezetben szerzett tapasztalatok, cselekedtetések során lehetőségünk van a matematikai összefüggések megláttatására, számlálásra. Egyes foglalkozási területekbe, (környezet tevékeny megismerése alkalmával, az irodalmi nevelés, a vizuális nevelés, az ének- zenei nevelés során) a játékba, a munkába ágyazva együttesen közvetítjük a matematikát. A változások észlelése szinte elképzelhetetlen a matematikai alapismeretek nélkül.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA, hogy kihasználjon minden spontán lehetőséget:

- megfigyelgetésre, csoportosításra (pl. paprika, paradicsom) nagyság, szín, forma szerint;
- bontásra, egyesítésre;
- halmazképzésre (pl. élőlény, növény, gyümölcs, stb.);
- számlálásra (több, kevesebb, párosítás) 10-es számkörben;
- mennyiségi összefüggésekre (pl. több, hosszabb, rövidebb);
- irányok megkülönböztetésére (pl. jobb, bal) szimmetria;
- névutók gyakorlására;
- térbeli formák érzékeltetésére (pl. építkezés, homokvár);
- hasonlításra, viszonyításra;
- logikus gondolkodásra (pl. gazdálkodás, vásárlás során).

A gyermeki kérdések megválaszolása alkalmával már tudatosabb ismeretnyújtásra van lehetőség. Az óvodapedagógus irányításával szerzett ismeretek formáját minden esetben a gyermek érettsége és az adott téma határozza meg.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA ÖSSZESEN:

- Tegye lehetővé a gyermek számára Isten csodálatos világának tevékeny megismerését, felfedezését, megszeretését, pozitív érzelmi viszony kialakulását.

- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Tapasztalat, élmény szerzése, környezetük esztétikumának, összefüggéseinek meglatatása.
- Spontán és irányított módon ismeretek átadása.
- Isten szeretetének felébresztése a gyerekekben.
- A tudatos környezetre figyelés.
- A családról meglévő érzelmi alapon lévő ismeretei kibővítése. Családokkal való együttműködés személyes példaadás alapján.
- Az óvodát körülvevő környezeti világ megismertetése, természet iránti pozitív érzelmi kötődés kialakítása.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában.
- A gyermeki kíváncsiság, megismerési vágy, a kérdések megválaszolása.
- A matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.
- A matematikai összefüggések meglattatása, számlálás.
- Matematikai részképességek, képességek, gondolkodási műveletek fejlesztése.
- Érzékelés, észlelés, megfigyelés, ok-okozati összefüggések meglattatása.

FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Legyenek tájékozottak az évszakokkal kapcsolatban, tudjanak különbséget tenni közöttük.
- A gyermekek ismerjék az őket körülvevő világot, lássák meg a természet szépségeit, kincseit, változásait, ok-okozati összefüggéseit.
- Ismerjék és szeressék az állatokat, gondozzák őket.
- Ismerjék a témához tartozó fogalmakat.
- Válják fontossá az élő környezet megbecsülése, védelme, aktív alakítása.
- Ismerjék meg népi kultúránkat, viselkedési szokásokat, protestáns hitünkkel meg egyező ünnepeinket.
- Tudják a környezetükben élő személyek nevét, a családtagjaik és önmaguk nevét, címét, foglalkozását, saját születési idejüket.
- Legyenek tájékozottak az óvoda környezetvilágáról, a környezetükben lévő szolgáltatásokról.
- Gyakorolják az elemi közlekedési szabályokat, ismerjék a közlekedéshez tartozó alapvető fogalmakat.
- Érdeklődjenek a matematika iránt, tudjanak logikusan gondolkodni, legyenek tisztában a névutókkal, relációs fogalmakkal, mennyiségbeli és térbeli összefüggésekkel.
- Legyenek képesek helyesen használni a relációkat, névutókat .
- Legyenek képesek helyesen használni a térirányokat. Tárgyak, személyek halmazok sorba rendezése megnevezett mennyiségi tulajdonságok alapján.
- Dolgok rendezése meghatározott tulajdonságok szerint.
- Irányított összehasonlítások: játék a "leg"ekkel.
- Szavakban történő összehasonlítás, becslések, az összefüggés fennáll-e adott tárgyak, személyek, halmazok között.

- Mennyiségek összemérése térben (hosszúság, szélesség, vastagság, bőség). Mennyiségek összemérése tömegük szerint. Eltérő térfogatok, súlyok értelem szerinti összemérése.
- Számlálásban két mennyiség összehasonlítása: melyik több, mennyivel több, különbség megállapítása.
- Semmi és az üres fogalmainak ismerete.
- Tő és sorszámnevek fogalmának ismerete 10-es számkörben.
- Melléknevek fokozatainak helyes használata.
- Ellentétek, ellentétpárok felismerése, logikus gondolkodás.

VI.2. Hitéleti tevékenységek

„Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, ... tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”

Mt. 28,19-20

Az óvodai keresztyén nevelés létjogosultsága teljesen világos Jézus Krisztus missziói parancsát tekintve. Az óvónők, az óvodai dolgozók nagy felelősséggel tartoznak a gyermekek felé, a megélt hétköznapokkal. A keresztyén erkölcs elültetésénél, a szeretet, a megbocsátás, az önzetlenség példája hogyan valósul meg. A gyermeknek éreznie kell a körülöttük lévő felnőttek hitét, Istenhez való kötődését. Együtt, őszintén tekintünk az Isten csodálatos tetteire, alkotásaira. Imádságainkban meleg, elfogadó, bizalmas légkörben érezzük Isten jelenlétét, közelségét. Feladatunk, hogy a gyermekeket önálló imádkozó életre neveljük.

A hitéleti nevelés célja:

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésen keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és az ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus és a katechéta személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesatyja felé.
- A gyermek Istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.
- A gyermek hitre jutása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő döntéshez segítése.
- A keresztyén hit ismereteinek főleg érzelmi szintű elsajátítása.

A hitéleti nevelés és hitre nevelés csak az evangélium szellemében valósulhat meg. Feladatunk, hogy, a gyermek személyiségét, érzelmét, értelmét a közösségi, szociális viszonyulásait ennek tükrében segítsük elő. Elsősorban a szülő felelős a gyermeke lelki neveléséért, fejlődéséért. Az alapot otthonról kapja. Ezért fontos a szoros együttműködés a családdal. A 3-6 éves gyermek érzelmi beállítódása miatt a hozzá közel álló felnőttek véleményét fogadja el. Az előttük lévő példa, a szülő hite, hitélete nagymértékben meghatározza az ő gondolatait, élményeit. Ezért fontos szerepet töltsön be a biztonságos családi háttér az Istenkép kialakulásában. Intenzív módon inkább átéljük, mint megértjük a hitbeli dolgokat.

Korcsoportonként más és más szempontok szerint szükséges felépíteni a keresztyén nevelés anyagát. A nekik szóló gyermekdalok, a bibliai és evangéliumi történeteken keresztül érhet el hozzájuk Jézus

üzenete. A Bibliából egy-egy rövid mondat felolvasása, megtanulása segítheti számukra az üzenet megértését. A 3-4 éveseknek csak felolvassuk az aranymondást, 5-6-7 éveseknek 2 hetente tanítunk egy gondolatot, mondatot a Bibliából. Az énekek tartalmukkal, és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését. A válogatásnál tekintettel kell lenni a gyermekek hangterjedelmi adottságaira, értelmi fejlettségükre, sőt még a mozgásigényükre is. Az óvodai nevelés során figyelembe kell vennünk a 3-6 éves gyermek életkori sajátosságait, a játékoságot, az egyéni bánásmódot.

A történeteket a gyermekeknek üzenetet közvetítő nézőpont választásával tolmácsoljuk. A történeteket igeszerűen, és gyermekszzerűen tanítsuk. Törekedjünk arra, hogy szemléletes, részletes, de ne túl hosszú legyen. Színes képanyag használata (flanel, képek, plasztikográf) segíti a megértést. Fontos, hogy a hitben élő pedagógus is azonosulni tudjon a történettel, a mondanivalóval. A történetek hangsúlyosan a szerető, gondoskodó, őrző, a gyermekekre különös figyelmet fordító Istenről szóljanak (Jézus gyermekkor, motiváló erejű pl. hogyan viszonyul az emberekhez, a segítségre szorulókhöz). Ismerjék meg a gyerekek a Bibliában szereplő családokat. Feladatunk, hogy hidat építsünk az egyházi hagyomány és a jelen helyzet, a tananyag és a gyermek tapasztalati világa között.

Az ünnepek szintén közvetítik a keresztyénség üzenetét a gyermek számára. A Karácsony, a Húsvét és a Pünkösd ünnepe más mondanivalót kap. Jézus születésével, halálával, feltámadásával. Törekednünk kell, hogy az Isten hatalmas szeretetét érezzék meg az ünnepek során.

Az együtt-ünneplés elősegítheti, hogy a szülők bekapcsolódjanak a gyülekezeti életbe. Feladatunk az élő kapcsolat kialakítása a család, az egyház és az óvoda nevelési színterein. Az óvodai hittanítás a keresztyén óvodai nevelés nélkülözhetetlen része, és gazdagítja a gyermeknevelés eredményességét. Az anyanyelvi nevelés terén pl. szókincsbővítés, ismert szavak tartalommal való megtöltése történhet. A külső világ megismerésekor világunkat a Teremtő Isten szemszögéből ismerjék meg. A vizuális és manuális fejlesztés során lehetőség nyílik a bibliai történetek feldolgozására. A zenei képességek fejlesztése során a megismert egyházi énekek, valamint a zenehallgatási anyag kínál sokoldalú fejlesztési lehetőséget.

ÁHÍTAT

A hitéleti nevelés heti egy alkalmán kívül szükséges, hogy a gyermekek és a felnőttek is az Úr Jézussal kezdjék a napot, áhítat formájában. Ez korcsoportonként, és pedagógusonként változó formában történhet. Célja: hogy a gyermek érezze, tudja, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük szeretne lenni, rá kell figyelni, Ő szól hozzájuk. Ismerjék meg a gyerekek, hogy a Bibliában Isten szava szól. Onnan tudhatjuk meg üzeneteit. A reggeli áhítatok alakalmával elcsendesedéssel, Bibliai történetekkel, beszélgetés formájában, imádsággal, énekléssel, meghitt hangulat biztosításával hangolódunk rá a napunkra. A bibliai történetek kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, az ünnepek aktualitását. A történeteken keresztül megérik Isten szeretetét és gondoskodását.

KERESZTYÉN IRODALOM

Az evangéliumi történeteken keresztül a gyermekek számára könnyebben érthetővé válik mindaz, amit Istenről, Jézusról hallanak. Egyéni személyes életükhöz, mindennapjaikhoz viszi közelebb, kézzelfoghatóbbá teszi azt, hogy mit jelent a hit, hinni Jézusban.

Amennyiben népi, vagy irodalmi művet válogatunk, gondoljunk a heti bibliai történet üzenetére, mondanivalójuk erősítheti egymást. Természetesen sohasem keverhetjük össze a kettőt (az előadásmódban sem), csupán a morális gondolat komplexitására gondolunk. Olyan meséket kell tehát választanunk, amelyeknek tanulsága, hangulata nem zavarja meg keresztyén szellemű nevelésünket. Az evangélium üzenetét tolmácsoló verseket különösen keresztyén ünnepi alkalmakra tervezzük.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Az óvodai munkatársak példaként éljék meg a hétköznapokat.
- A keresztyén erkölcsöt ültessék el a gyermekekben, aki ezáltal is értékes emberré, személyiséggé formálódhatnak.
- Önálló imádkozó életre neveljen.
- A hitéleti nevelés, életre bátorító katechézis.
- Jutassák el a gyermekekhez Jézus üzenetét. A bibliából egy-egy rövid mondat, aranymondásként felolvasása, tanítása segíthet ebben.
- A keresztyén tartalommal bíró énekek a biblia üzenetének megértését és annak elmélyülését szolgálják.
- Üzenetet közvetítsen, hidat építsen az egyház és a gyermek tapasztalati világa között.
- A gyermekkel éreztessék meg, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük szeretne lenni, rá kell figyelni, Ő szól hozzájuk. Ismertessék meg a gyerekekkel, hogy a Bibliában Isten szava szól. Onnan tudhatjuk meg üzeneteit.
- Ismertesse meg az evangéliumot tolmácsoló verseket.

FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A gyermekekben alakuljon ki életkori szintjüknek megfelelő Istenkép.
- Ismerjék és tudják, hogy a Biblia szent könyv, Isten ígését tartalmazza.
- Ismerjenek bibliai történeteket.
- Ismerjenek egyházi, keresztyén énekeket, tudják, hogy az ének Isten dicséretére történik.
- Tudják, hogy a templom Isten háza és annak megfelelően kell ott viselkedni.
- Tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette, minket is Ő alkotott, ezért hálával forduljunk felé.
- Alakuljon ki bennük az imádság, az Úr Jézussal való kapcsolatteremtés igénye.
- Érezzék, hogy az Úr Jézus őket is nagyon szereti.
- Keresztyén erkölcs egy-két alappillére jelenjen meg az életükben, és váljon igényükké.
- Harmonikus, boldog, békés, Istenre figyelő személyiséggé váljanak

VI.3. Verselés, mesélés

Ahhoz, hogy a gyermek aktív befogadója legyen a művészi és egyéb alkotásoknak, óvodáskorban kell megalapozni az irodalmi fogékonyságát.

A verselés, mesélés a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi, etikai fejlesztésének egyik legfőbb segítőtje, az anyanyelvi nevelés fontos eszköze. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Az óvodáskorú gyermekek fogékonyak az esztétikumra, ezt a vershez és meséhez való viszonyuk is mutatja.

A szeretet, a jóság, a gyűlölet, a nagyravágyás, szerénység, összefogás, részvét, stb. elvont fogalmait,

az emberi érzések tükrében, konkrét, belső képi formában ismeri meg a gyermek. Az irodalmi nevelést megalapozó nevelés, a mesélés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik. A gyermekre a vers hangulati színezete, ríme, ritmusa intenzíven hat. Később a nagycsoportban már a tartalma is érzelmeket vált ki belőle, belső képvilágban jelenik meg. A mese – képi és konkrét formában esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi

belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mesébe a gyermek könnyen beleéli magát, azonosulni tud vele, könnyen közlekedik saját valósága és a csodavilág között. A mesében bármi megtörténhet, semmi sem lehetetlen. Fontos, hogy segítsük a gyermek értelmi és érzelmi fejlődését, mesével, verssel, dramatikus játékokkal. Jelenjen meg a metakommunikáció széles skálájának használata.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkarímek, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre, mely a kisgyermek mindennapos mentális higiéniájának elmaradhatatlan része. A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés lehetősége kínálkozik. Törekedjünk arra, hogy a mesélés, verselés alkalmával személyes példát adjunk a gyermekeknek. Fejlesszük az aktív szókincsüket. Alakítsuk ki a gyermekben a helyes fogalmakat, tiszta beszédet. Ösztönözzük őket a pontos megnevezésre, önkifejezésre és, a választékos kifejezésre. A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolásával történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a klasszikus és a kortárs szép-irodalmi művek (magyar költők versei, elbeszélései, novellái) mellett a népmesék (állatmesék, tündérmesék, stb.), népköltészeti alkotások által ismertessük meg a népi kultúránk kincseit a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit. A ritmikus, és humoros versek, mozgásos népi mondókák, dúdolók, szólások, közmondások, nyelvtörők az anyanyelvi nevelés fontos eszközei, hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazásával, a csoportösszetétel figyelembe vételével, a mese, vers anyag megválasztásával elsősorban a Kárpát-medencei kultúrák gazdagságát bemutató nevelés valósul meg.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- A gyermek értelmi és érzelmi fejlődésének segítése, mesével, verssel, dramatikus játékokkal. Jelenjen meg a metakommunikáció széles skálájának használata.
- Az aktív szókincs fejlesztése.
- A helyes fogalmak, tiszta beszéd kialakítása a gyermekben egyéni differenciált módon.
- A helyes légzés elősegítése, a tér-időérzék, verbális emlékezet, beszédszervek fejlesztése.
- Anyanyelvi kódok fejlesztése, az összefüggő szövegmondás, pl. mesefolytatás, saját mese kitalálására buzdítás.
- Gyermeki személyiség megismerésére, fejlesztése, képességeik feltárása.
- Évszakokhoz kötődő verses mesék dramatizálása.
- A könyv szeretetének kialakítása a gyermekekben.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat
- tudják az ismert irodalmi anyagot ünnepekhez kapcsolni
- a mese képi megjelenítésére legyenek képesek
- legyen igénye a hallott, ismert mű újrahallgatására
- képesek legyenek magukat önállóan, összefüggően kifejezni, gazdagodjon a szókincsük, ismerjék a szavak jelentését, használják megfelelően azokat
- tudjanak mesét, történetet kitalálni, elkezdett történetet befejezni, s azt mozgással megjeleníteni, dramatizálni, bábozni, az előadáshoz kreatív módon eszközt készíteni
- várják, igényelik a mesehallgatást
- élmények hatására népköltészeti kötődés alakuljon ki a gyermekekben

- ismerjenek evangéliumi verseket, történeteket.
- tudjanak könyvben kép alapján tájékozódni, óvni a könyvet
- figyelmesen tudják meghallgatni az óvodapedagógust és társaikat

VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

**"Amit csak hall a gyermek,
könnyen elfelejti. Amit lát is
már inkább megjegyzi, de ami-
ben ő maga is tevékenyen
részt vesz, az biztosan bevéső-
dik az emlékezetébe."**

Kodály Zoltán

A gyermek élményeit sokféleképpen ki tudja fejezni. Szabad önkifejezéséhez, a fantáziavilágának képi úton való kifejezéséhez szükség van élményekre. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Ehhez fontos és szükséges az életkornak megfelelő vizuális tapasztalat gazdagítása (amelyek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik fejlődését), és hogy kialakítsuk a gyerekekben a szép meglátásának, befogadásának igényét, az esztétikai érzékenységet. Az érdeklődés, a motiváció, a jó légkör befolyásolja, hogy környezetünkől

mit veszünk észre. Ebből következik, hogy csak szeretetteljes légkörben lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni. A felnőtt közreműködése szükséges ahhoz, hogy a gyermek észrevegye az Isten által teremtett természet és az ember harmóniájában, ami gyönyörködtető, ami esztétikus.

Elengedhetetlen feladatunk a gyermeki alkotó tevékenység biztosítása, a képi, térbeli megjelenítés sokféle vizuális lehetőségének megmutatása. Fontos, hogy elegendő idő álljon a gyermek rendelkezésére. Egész nap folyamán teremtsük meg az ábrázoló tevékenység feltételeit (légkörben, és változatos eszközökben). Így kap készítményt a gyermek arra, hogy templomi, bibliai történeti élményeit rajzaiban, festményeiben is megelevenítse.

A csoportszobában biztosítunk a gyermekek részére egy viszonylag állandó területet, ahol bármikor kipróbálhatja képességeit, megvalósíthatja ötleteit, ahol rendelkezésére állnak a megfelelő anyagok, eszközök. A színek gazdag világával találkozhatnak a természeti környezetükben. Az évszakok színeinek meglátásával, a gyönyörű színekben pompázó virágoskertek megcsodálása alkalmával, a mesekönyvek nézegetése során természetesen sajátítsák el a gyermekek az ismereteket.

A gyermekeket ismertessük meg a rajzolás, mintázás, kézimunka során különböző anyagokkal, eszközökkel továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal. Az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személység fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, karcolással készítsenek képeket. Érzékeltesük a gyermekekkel az anyagok alakíthatóságát, pl. gyurma, só-lisztgyurma, agyag, gipsz. Az agyagban "nyomot" hagyhatnak, és negatív formákat hozzanak létre, majd gipsszel öntsék ki, így pozitív formát kapnak. Használják fel a természetes anyagokat, gallyakat, textilt, bőrdarabokat, alakítsanak képet fonalból, termékekből, textilből. Séták, kirándulások alkalmával összegyűjtött természetes anyagokból készítsenek játékokat pl. rongybaba, csutkababa. Nyújtsunk élményt a népi játékok megtekintésével, megismertetésével, hogy régen a gyerekek mivel játszottak, hogyan készítették el azokat. Építés során variálják a teret, ehhez különböző méretű dobozokat, textíliákat használjanak. Ismertessük meg a gyermekeket különböző technikákkal (pl. kollázs, montázs, batik, lenyomatok, viaszkarok, makettek, terepasztalok készítése). Ismerkedjenek meg a gyerekek a szövés, fonás, varrás alapszakkáival.

A jeles napi készülődések során a gyerekek vegyenek részt az ünnepekhez kapcsolódó jelképek közös elkészítésében (pl. adventi koszorú készítése, mézeskalács gyúrása, díszítése, karácsonyi gyertyaöntés, tojásfestés, és különböző díszítőtechnikák elsajátítása, májusfa szalagozása). Nyáron növényekből fonjanak koszorút, készítsenek népi játékokat stb. Képző- és népművészeti alkotásokkal, képekkel való ismerkedés, nézegetés során közelebb kerül hozzájuk a művészet, esztétikai érzékük az érzelmi hatások alatt fejlődik.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Az életkornak megfelelő vizuális tapasztalatszerzés biztosítása.
- Alakítsa ki a gyerekekben a szép meglátásának, befogadásának igényét, az esztétikai érzékenységet.
- Biztosítson szeretetteljes légkört.
- A gyermeki alkotó tevékenység biztosítása.
- Elegendő idő álljon a gyermek rendelkezésére.
- Az állandó területet biztosítása, ahol rendelkezésére állnak a megfelelő anyagok, eszközök.
- A gyermek megismertetése a rajzolás, mintázás, kézimunka során alkalmazható különböző anyagokkal, eszközökkel.
- Az anyagok alakíthatóságának megéreztetése.
- Természetes anyagok használata.
- Természetes anyagokból készítsenek játékokat.
- Élmény nyújtás a népi játékok megtekintésével.
- Különböző technikák megismertetése pl. kollázs, montázs, batik, lenyomatok, viaszkarok, makettek, terepasztalok készítése.
- Szövés, fonás, varrás alapttechnikájának megismertetése.
- Az ünnepekhez kapcsolódó jelképek közös elkészítése.
- Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.
- A spontán beszéd formáinak fejlesztése: az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése.
- Kiállításon látottak, a kapcsolódó élmények megbeszélése.

A FEJLŐDÉS EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a képalkotásban egyéni módon jelenítsék meg élményeiket,
- legyen képes emlékezet után, saját elképzelése alapján díszítő munkát, modellt létrehozni,
- tartsák értékesnek társaik munkáját és mondjanak véleményt azokról,
- elemi térviszonyokat tudjanak megjeleníteni,
- a színeket, formákat gazdagon és ötletesen használják,
- eszközöket rendeltetésszerűen használják, tudják alkalmazni a különféle technikai eljárásokat,
- megfigyelés alapján legyenek képesek formázni, kiemelve a jellegzetes jegyeket, egyszerű mozgást, részformát is tudjanak megjeleníteni,
- rendelkezzenek koordinált szem-, és kézmozgással.

VI.5. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

"A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be."

Kodály Zoltán

Az éneklés, a hangszerek hangja Istentől való ajándékok. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. A szeretet-kapcsolat a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. Megismerhetik a gyermekek a zoltárokat, dicséreteket, magyar néphagyomány által őrzött dalanyagot. Az élményt nyújtó közös éneklés, körjáték illetve mondókázás a művészeti, esztétikai és érzelmi nevelés szempontjából kiemelt helyet kap. Énekelni mindig lehet, amikor arra belső indítást érzünk. Keresztyén énekeink tanítását azonban nem ajánlott a népi gyermekdalokkal együtt

megoldani, erre teremtsünk külön alkalmat.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A zenei nevelés olyan terület, mely nem korlátozódik a foglalkozások időtartamára. Az éneklés, zenélés az áhítatok során a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére. Így a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Feladatunk, hogy a felhasznált zenei anyagot igényesen, életkornak és az adott csoport képessége szintjének megfelelően, énekes-mozgásos játékok, szokások, hagyományok dalaiból, illetve az írt műdalokból ünnepekhez, a természetváltozásához igazodóan válogassuk. A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmat biztosítsunk. Fejlesszük a gyermekek nyelvi képességeit, mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.

A gyermekek ismerjenek minél több ölbeli játékot, amelyet a felnőttekkel közösen játszhatnak, Ismertessünk meg sok mondókát, kiolvasót, melyet különböző játékhelyzetben is tudnak alkalmazni. Ismertessünk meg olyan énekes játékokat, melyet álló helyzetben játékos mozdulatokkal eljátszhatnak. Játsszanak kérdés-felelet játékokat. Ismerjék meg a csigavonalat, a hullámvonalat, a szerepcserére épülő játékokat. A körjátékok lehetnek szerepcserés, párválasztásos, és sorgyarapodós, párcserés, kapus, hidas játékok. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Képesek legyenek a pentaton hangkészletű énekes játékok befogadására. Játék közben közvetve szervezzük meg a zenei készségek fejlesztését és ismertessük meg a zenei alapfogalmakat. Figyeljék meg a csendet, a környezetük hangjait és 2-3 hangszer hangját.

Keltsük fel a gyermek érdeklődését a zenehallgatás iránt, örömmel vegyenek részt abban. Olyan műveket gyűjtsünk össze, melyet saját magunk tudunk előadni a gyerekeknek. Jelenjen meg a komponált (modern és klasszikus) műzene is.

Kísérjük a dalokat egyenletes lüktetésű mozdulatokkal, később érezzék meg a mondókák, dalok ritmusát, a motívumok hangsúlyát. Különböztessék meg a dalok ritmusát az egyenletes lüktetéstől. Az óvónő a dalokat úgy válassza ki, hogy azokhoz ismétlődő, egyenletes lüktetést segítő mozdulatokat lehessen kitalálni. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl jelenjen meg a szinkópa és a szünet ritmusképlet is. Készítsenek ritmushangszereket (egyszerű népi hangszereket), és használják is. Figyeljen az óvónő arra, hogy a gyerekek lassabban énekelnek, mint beszélnek.

A kissé lelassított mondókák, énekek segítsék a helyes artikulációt, a szavak szép pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa éreztesse meg a magyar nyelv kifejező erejét, szépségét. A hangutánzó szavak éneklése segítse a magán és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sok mondóka, dalszöveg adjon alkalmat a szókincs bővítésére. Ne csak a passzív, hanem az aktív szókincsük is bővüljön. Fejlődjön a nyelvi kommunikációs készségük. A számukra nem érthető szavakat emeljük ki és magyarázzuk meg, hogy ne csak skandálják, hanem jól is értsék, amit énekelnek.

Mint minden területen itt is gondoljunk arra, hogy a művészi tevékenységeket nem célszerű egymástól elválasztani. A bibliai történetek ábrázolásra, dramatizálásra, zenélésre ösztönözhetnek és ezeknek lehetőségét ne csak biztosítsuk, hanem magunk is kezdeményezhetünk kiegészítő zenei betéteket.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Ismerjék meg a gyerekek a zsoltárokat, dicséreteket, a magyar néphagyomány által őrzött dalanyagot.
- A felhasznált zenei anyag, életkornak és az adott csoport képessége szintjének megfelelő válogatása.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése.
- Ölbeli játékok, énekes játékok, mondókák, kiolvasók játékos mozdulatok, kérdés-felelet játékok, csigavonal, a hullámvonal, szerepcserére épülő játékok, körjátékok, szerepcserés, párválasztásos, és sorgyarapodós, párcserés, kapus, hidas játékok megismertetése.
- Szeretet-kapcsolat és biztonságérzet kialakítása.
- Zenei élmény nyújtása.
- Pentaton hangkészletű énekes játékok befogadtatása.
- A zenei készségek fejlesztése.
- Dallambújtatás megismertetése.
- Környezetük hangjának és 2-3 hangszer hangjának megismertetése.
- Zenehallgatás iránti igény kialakítása.
- Az egyenletes lüktetés, a nyolcad, negyed ritmus, a szinkópa és a szünet, gyors, lassú érzékeltetése.
- Ritmushangszerek készítésére ösztönzés, és használatuk segítése.
- A helyes artikuláció kialakítása.
- A szókincs bővítése, nyelvi-kommunikáció fejlesztése.

A FEJLŐDÉS EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Ismert dalokat tudjanak alkalmakhoz, ünnepekhez kapcsolni.
- A gyerekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyerekek gátlások nélkül egyedül tudjanak természetes tempóban járni, tempót tartani, illetve önállóan énekelni, felelgetős dalt énekelni társaival.
- Tudjon élvezettel figyelni a hallott zenére.

- Dallammotívum alapján ismerjen fel egyszerűbb dalokat, képes legyen ezek visszaéneklésére.
- Különböztessék meg a zenei fogalom párokat /magas-mély, lassú-gyors, halk-hangos/.
- Érezzék az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Tudjanak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Legyenek képesek néhány térforma alakítási lehetőséget létrehozni, cselekvéssel dalritmust, egyenletes lüktetést kifejezni.
- Tudjanak „népi rögtönzött ritmus hangszereket” készíteni.
- Egyszerűbb táncos mozgást tudjanak végezni.
- Ismerjék az óvodában előforduló hangszereket.
- Képesek legyenek a pentaton hangkészletű énekes játékok befogadására.
- Tudjanak halkabban, hangosabban, magasabban, mélyebben beszélni, énekelni, próbálkozzanak a dallambújtatással.

VI.6. Mozgás

Az egészséges kisgyermek szinte szüntelenül mozgásban van. Életkoruk, egyéni fejlettségük szerint valamennyien természetes mozgásokat végeznek. A külső ok majd a környezet, amely a legkülönbébb mozgások végzésének lehetőségeit kínálja, s a belső készletet ingerli. A belső indíték egy biológiailag megalapozott szükséglet, ami aktivitásra, folytonos mozgásra, tevékenységre készíti a gyermeket, s a szükséglet levezetése során, és nyomán lép fel a funkcióöröm, ami motiválja az ismétlődést, tehát serkentőleg hat vissza a mozgáskészletre. Az óvodás gyermekek számára a mozgásos játékok az örömelemény forrásai, s minden időben és helyen keresik rá az alkalmat. Egyénileg vagy kiscsoportban, gazdag fantázia világuk folytán, sokféle módon változatossá teszik az átélt játékokat, játékos gyakorlatokat.

VI.6.1. Az óvodai testnevelés célja

A gyermeki személyiség fejlesztése mozgásos tartalmakon keresztül, a funkcionális megértésre törekedve. Ennek eredményeként a fizikailag aktív életvitel tartós magatartássá válik felnőttkorban is. Az ehhez szükséges tudás, készségek és meggyőződések elsajátítása.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely- és helyzetváltoztató valamint a finommotoros mozgáskészségek tanulásának, a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza. Ezt sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének - a szókinccs, az elemi fogalmi gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődése - segítése történik meg a mozgásformák megnevezésével.

A gyermekek mozgását két nagy csoportra kell bontanunk:

A SZABAD, SPONTÁN MOZGÁS

Az önálló, felfedezéssel tanulóval, kísérletezéssel formálódó természetes mozgások fejlődése mellett a gyermek egész személyiségfejlődésével közvetlen kapcsolatban állnak. A szabad, spontán mozgás alkalmával lehetőséget kell biztosítanunk a mondókák, énekek ritmusára történő testgyakorlatok végzésére, körjátékok, dalos népi játékok játszására, melyek fejlesztik a gyermekek figyelmét, s formálja zenei ízlésüket is. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik

az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Az udvaron elhelyezett fából készült mászóakák, lefektetett farönkök az egyensúlyérzék fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A nyújtók, lógók illetve kifeszített kötelek, melyeken függhetnek, le-fől mászhatnak a gyermekek, a vállöv erősítésére szolgáljanak.

Az aszfaltos területet használjuk ki a különböző labdajátékok végzésére, biciklizésre, mely fejleszti az ügyességet, a szem-kéz-láb koordinációt. Biztosítsunk minél több lehetőséget a szabad spontán mozgásra a helynek megfelelően. Pl. bordásfal, ugráló labda, lépegető, stb. használata játékidőben. A játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

SZERVEZETT MOZGÁSOK:

- Mindennapos frissítő torna
- Mozgásfoglalkozás, mint kötött tevékenységi forma

Mindennapos frissítő torna

A mindennapos mozgás feladata az egészség megszilárdítása, a fizikai képességek elért színvonalának fenntartása, a jártasságok, mozgáskészségek megszilárdítása, a gyermek mozgásigényének kielégítése, és a rendszeres testgyakorlás szokásának kialakítása. Ezt az időjárás függvényében, a szabadban valósítsuk meg. A mozgásos játékokat egészítsük ki 1-2 gimnasztikai gyakorlattal. Naponta legalább 10 - 15 perc erejéig. Lehetőséget kell adni a gyermekek számára az állóképesség fejlesztésére szolgáló futás és a szökdelés különböző változataival, kúszás, mászás gyakorlatok összekapcsolására. Ismerkedjenek meg mozgásos népi játékokkal (labdajátékok, szembekötődik, kötélhúzás, bújócska, ugróiskolák, célba dobások kövekkel, kavicsokkal). A mindennapi mozgásban fontos szerepe van a kézi szerek felhasználásának.

Mozgásfoglalkozás

Heti 1 alkalommal szabadban, vagy teremben történjék. A mozgás és a sport nemcsak a testi fejlődés, egészség fejlesztésének, a kondicionálásnak, motoros képességek és készségek, az erőnlét és a mozgás teljesítmények kialakításának és továbbfejlesztésének eszközei, hanem megfelelő felhasználással célszerű és céltudatos pedagógiai munkával a sokoldalú személyiségformálás eszköze is. pl. alkalmazkodó-képesség, akarati tényezők, stb.

| Helyváltoztató mozgások | Helyzetváltoztató mozgások | Finommotoros (manipulatív mozgások) |
|-------------------------|----------------------------|-------------------------------------|
| járások | ugrások-érkezések | gurítások |
| futások | esések | dobások |
| szökdelések | gördülések | elkapások |
| oldalazások | fordulatok | ütések |
| irányváltoztatások | átfordulások | rúgások |
| kúszások | függések | labdavezetések |
| mászások | támaszok | húzások-tolások |
| függeszkedések | | emelések |
| gurulások | | hordások |

A mozgásfoglalkozásokon jelenjen meg:

- Játék /szerep-, szabály, küzdő játék/
- rendgyakorlatok
- gimnasztika (kar-, láb-, törzsmozgások)
- szabad gyakorlatok
- kézi szer-gyakorlatok
- járás, futás, ugrás, csúszás, mászás
- dobások, támasz-, függés-, egyensúlyozó-gyakorlatok

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolják a különböző mozgásokat. Világos, konkrét értékelés támogatja a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás alakulását.

A 3-4 éves gyermekek mozgásos foglalkozásának középpontjában mindig a játék álljon, oly módon, hogy az alapmozgások - járás, futás, kúszás, mászás, és gimnasztikai gyakorlatok is - játékos tevékenységet jelentsenek a gyermekeknek. Ebben az életkorban a természetes és a nagymozgások fejlesztésére kell helyezni a hangsúlyt. Ez a futásgyakorlat megismertetésével, támaszgyakorlatok gyakorlásával a gimnasztika alapjainak lerakásával érhető el.

A 4-5 éves gyermekek mozgásos foglalkozásában továbbra is szerepeljen a játék, s az egész foglalkozás játékos jellegű és dinamikus legyen. A követelményszint növekedését nemcsak a nehezebb gyakorlatok jelentik, hanem a végrehajtás minősége. A futógyakorlatokkal a biztos futás fejlesztése legyen a cél. Ez fejleszti a tér- és időérzékletet. Alakítsuk ki a gyermekekben az irányok ismeretét /jobb - bal/. Ebben az életkorban már az egyensúlyérzék fejlesztését kell kitűzni, csúszással, mászással összekötve. A leugrás, mélyugrás az egyensúly fejlesztését segíti elő.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgásos foglalkozásának anyaga az előző évek gyakorlataira épül, azokból nagyon sok ismétlődik magasabb követelményszinten. A gyakorlatok lehetnek versengéssel összekötve, hogy egyéni képességeik kibontakozhassanak. Helyzetfelismerő képességüket, mozgástapasztalatukat gazdagítsuk. A szem, kéz, láb koordinációja, az összerendezett mozgás kialakítása a feladat. Kerüljön előtérbe a finommotorika fejlesztése a kézi szerek különféle fogásmódjainak gyakorlása során. Ez az írásképeség előkészítésének nélkülözhetetlen megalapozása.

A gyermekek ismerjenek meg sok olyan mozgásos játékot és gyakorlatot, amely elősegíti az anatómiai és élettani fejlődésüket, növeli szervezetük erejét, ellenálló-, teherbíró-, alkalmazkodóképességüket, edzettségüket. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és az egészséges életmódra nevelés hatásait. A mozgás folyamatában jussanak el a gyermekek az együttes és szép mozgás élményéhez, keltse fel a mozgás iránti vonzalmukat.

ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- Szabad, spontán mozgás lehetőségének biztosítása.
- Szervezett mozgások vezetése.
- A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció fejlődésének elősegítése.
- Az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Vállöv erősítése.

- Labdajátékok végzése.
- A szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése.
- Az egészség megszilárdítása, a fizikai képességek elért színvonalának fenntartása, a jártasságok, mozgáskészségek megszilárdítása.
- Az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével a gyermek mozgásigényének kielégítése, ösztönzés a mozgásra, az egyéni lemaradások kompenzálása.
- Kézi szerek felhasználása.
- A sokoldalú személyiségformálás.
- Rendgyakorlatok, gimnasztika, szabad gyakorlatok, járás, futás, ugrás, csúszás, mászás, dobások, támasz, függés, egyensúlyozó gyakorlatok alkalmazása.
- Természetes és a nagymozgások fejlesztése.
- Versengéssel összekötve, az egyéni képességeik kibontakoztatása.
- A finommotorika fejlesztése.

FEJLŐDÉS EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- sajátítsák el a természetes mozgás elemeit /járás, futás, kúszás, mászás, stb./,
- ismerjék a vezényszavak tartalmát, legyenek képesek azt megfelelően végrehajtani,
- legyenek képesek irányváltoztatásra,
- bátran tudjanak kisebb akadályokat átugrani, a kézi szereket biztonságosan használni (labdagurítás, dobás, célzás stb.),
- gerendán, padon, (rézsútosan is) tudjanak egyensúlyozó járásban végigmenni,
- mozgásuk legyen összerendezett (kéz - láb - szem koordinációja),
- páros lábon és fél lábon szökdeljenek, egyensúlyozzanak,
- finommotorikájuk alakuljon ki,
- verseny/küzdő játékban a szabályt tudják betartani,
- csapatjáték esetén értékeljék a közösségi szellemet, annak függvényében játszanak,
- versenyjátéknál legyen kitartásuk.

VII. Az óvoda ünnepei, hagyományai

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapoknak. Ismertessük meg a gyerekekkel az ünnepek keresztyén tartalmát. Ezáltal más jelentőséget kapnak. Nem csak örömszerzés alkalmává válik, hanem hálaadás lehetőségévé is.

EGYHÁZI, NEMZETI ÜNNEPEINK

| Óvodánk keresztyén szellemiségből adódó ünnepek | | Nemzeti ünnepeink | |
|---|---|--------------------|------------------------------|
| Befogadó Istentisztelet | Az új gyermekek megáldása | október 23. | az 1956-os forradalom ünnepe |
| Reformáció ünnepe | Emlékezés a protestáns hitelvek kialakulására | | |
| Új munkatársak fogadalmatétele | Egyházi törvényünk értelmében | | |
| Advent időszaka | Adventi készülődés, ünnepvárás van az óvodában, várakozás időszak | | |
| Karácsony | | | |

| | | | |
|---------------------------------|---|--------------------|------------------------------|
| | „Ne féljeteK, mert Megváltó született nékteK” - Közös karácsonyi áhítat a gyermekekkel a templomban | | |
| Virágvasárnap | "Áldott, aki jött az Úrnak nevében" A gyerekek halljanak arról, hogyan ünnepelték az Úr Jézust | március 15. | Az 1848-as forradalom ünnepe |
| Húsvét | Nagypéntek - Keresztyén üzenet közvetítése - nevelés nélküli nap, a hangsúlyt az Úr Jézus győzelmére helyezzük, amit a világ felett aratott. Mi is örülhetünk, mert nekünk sem kell félnünk, Jézusban bűnbocsánatot kaphattunk. | | |
| Mennybemenetel Pünkösöd | Jézus felment, és vissza fog jönni. Bibliai történet elmondása alkalmával mondjuk el a gyerekeknek, hogy Jézus értünk jött a földre, és most visszament az Atyához, de Lelkével a szívünkbe költözött, most így van itt velünk. | | |
| Kibocsátó Istentisztelet | Az iskolába menő gyermekek bűcsúztatása és megáldása. | | |

HAGYOMÁNYAINK, PROGRAMJAINK

| Óvodánk hagyományai | | Programjaink | |
|-----------------------|--|-------------------------------------|---|
| Halacskanap | Óvoda hagyományaként Halacskanap szervezése, a két telephely közös vidám délutánja a szülőkkel együtt. | Templomlátogatás | Minden óvodai csoport fél-évente egy alkalommal vasárnapi Istentiszteletre megy a templomba. Az újonnan érkezők a Befogadó Istentisztelet alkalmával, az iskolába menők a Kibocsátó Istentisztelet alkalmával is. Gyülekezettel való kapcsolattartás |
| Advent időszak | Gyertyák gyújtása. Szülőkkel együtt közös hangolódás gyülekezetünk templomában. Csoportos karácsony | Színházi, zenei programok | Két havonta egy alkalommal kulturális program a gyerekeknek, meghívott előadókkal |
| Farsang | Jelmezverseny, együtt játszás | Fényképezés, tanfolyamok | |
| Szülők bálja | A szülők által szervezett műsoros, táncos, játékos est | Iskolalátogatás | Tanköteles korú gyermekekkel ellátogatunk református iskolánkba |
| Húsvét | Húsvét ünnepén a hagyományok megtartása Népi hagyományok felelevenítése. | Nevelőtestületi értekezletek | Évnyitó értekezlet Őszi nevelőtestületi Tavaszi nevelőtestületi Évzáró értekezlet |

| Óvodánk hagyományai | | Programjaink | |
|--|--|---------------------------------------|--|
| Anyák napi készülőds Anyák napi köszöntés | A legrágább emberi kapcsolat az édesanya, és a gyermek között Isten ajándéka. Érezzük a gyermekekkel ennek értékét. A gyermekek saját kézzel készítenek ajándékot, mellyel az óvodában köszöntik édesanyjukat. | Hétfői megbeszélések 2 hetente | |
| Családi kirándulás évzáró műsorral | Családokkal közös kirándulás keretében a csoportonként a gyermekek-vel, dramatizálással, bepillantást engedve az elmúlt év műveltség tartalmaiba. | Felnőtt áhítat minden héten | |
| | | Családlátogatás | |
| Jeles napok | Néphagyományaink, azok jelképeinek megismerése. | Fogadóóra | |
| | | Gyereknapi | Évente változó programmal, meglepetéssel készülünk |

Az óvoda hagyományainak szervezésekor a Pedagógiai Programban felsorolt irányelveket kell szem előtt tartani. Megvalósításukat rugalmasan kezeljük. Fenntartjuk a változtatás lehetőségét. Az aktuális éves Munkatervben rögzítjük, hogy mely programokat kívánjuk előtérbe helyezni, azt milyen formában, időpontban kívánjuk lebonyolítani.

Ezt minden évben a nevelési évzáró értekezletén a tapasztalatok alapján megvizsgáljuk, és ez alapján tervezzük a következő év programjait.

VIII. Óvoda kapcsolatai

VIII.1. Családdal

A gyermeknevelés elsődleges színtere a család. Ezért fontos, hogy a család és az óvoda (az a közösség, ahol a gyermek a napjának legnagyobb részét eltölti, ahol nevelő hatások érik) közös elvek - kiemelten a keresztény nevelés - alapján forduljanak a gyermek felé. Ezért szükséges a családokkal jó kapcsolat kialakítása.

A gyermekek megismerésén túl lehetőségünk legyen a szülőkkel is megismertetni az óvodai nevelésünk céljait, feladatait hogy közös koncepciót képviseljünk. Erre tekintettel és a sikeresen működő kapcsolat kialakítása érdekében fontos, hogy a szülők tájékozódni tudjanak rólunk, minél konkrétabb és hitelesebb ismeretek birtokában dönthessenek mellettünk. Ennek érdekében minden évben a beiratkozás időszaka előtt bemutatkozó alkalmat szervezünk, melyen megismerhetik a várható fogadó csoportok óvodapedagógusait, pedagógiai programunkat, az épületet.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Ennek alapfeltétele a szoros együttműködés.

1. Személyes kapcsolat alapján

- Napi kapcsolatok
 - Beszélgetések
 - Családlátogatások
 - Szülővel egyeztetve, óvodalátogatás
 - Fogadóórák (igények szerint)
2. Közös programok
 - A családokat mindjobban bevonja az óvoda életébe
 - Szülői értekezletek
 - Közös kirándulások szervezése
 3. A szülők tájékoztatása a gyermekek aktuális
 - 2024. szeptember 01-től az ovi Kréta rendszeren keresztül
 - fejlettségi szintjéről,
 - fejlődési jellemzőiről,
 - fejlesztési feladatait tartalmazó dokumentumok alapján,

Az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direk-
tebb módszereit is.

- a) Előadások szervezése a szülők részére, gyermeknevelési, családi, és keresztyén élet alapkérdéseiben. Külső előadók felkérése, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése.
- b) Motiválás az óvodai dokumentumokban megfogalmazott normarendszer elfogadására, nevelési felfogásba építésére.
- c) A családok által képviselt különböző gondolkodásmódokból fakadó értékek elfogadása.
- d) A szülőkkel, gyermekekkel való közös gondolkodás, véleménycsere, döntés eredményeként a programmal összeegyeztethető plurális értékek beépítése az óvoda normarendszerébe.
- e) Az óvodánkba került HH (hátrányos helyzetű), és a HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) gyermek családjával speciális inkluzív kapcsolat kialakítása.

VIII.2. Gyülekezettel

A gyülekezet lelkesze minden héten közös áhítatot tart az óvoda minden gyermekének. Új gyermekek bemutatkozása és megáldása a templomban a nevelési év elején. Az iskolába felvett gyermekek búcsúztatása a nevelési év végén.

Ünnepek, közös megemlékezés esetén a gyermekek műsorral készülnek a gyülekezeti ünnepekre. Év közben egy-egy vasárnap az óvoda gyermekcsoportjai részt vesznek a gyülekezeti Istentiszteleten.

Célunk, hogy a gyermekeken keresztül a családok is bekapcsolódjanak a gyülekezet életébe.

VIII.3. Társintézményekkel

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. Az együttműködés alapja az ismeret, a megfelelő információ.

Rózsakerti Demjén István Református Általános Iskolával

Együttműködés keretei: 1. Iskolalátogatás a nagycsoportosok részére; 2. Kölcsönösen tájékoztatjuk egymást az intézmények programjairól, eseményeiről; 3. Közös programokat szervezünk.

A református iskolában tovább folytatódhat a keresztyén szellemiségű nevelés. Ezt a lehetőséget minden lehetséges fórumon közvetítjük a családok felé.

Együttműködésünk célja, hogy az óvodánkban folyó nevelés alapja lehessen az iskolai nevelésnek és oktatásnak, kiemelten kezelve a keresztyén értékeket és hitünk megélését.

A kerület iskoláival

Tájékoztatót adunk a szülőknek a kerület többi iskoláiról.

Együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy a kimenő gyermek aktuális fejlettségi szintjét és a fejlesztés feladatait tartalmazó dokumentumot kérhetik.

Konzultációs lehetőséget biztosítunk az óvodából iskolába érkező gyermek átmeneti állapotának jellemzőiről.

Család- és Gyermekjóléti Központtal

Az óvoda gyermekvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart a család- és gyermekjóléti központ koordinátorával, aki a problémák megoldásában segítséget tud nyújtani.

Kerületi pedagógiai szakszolgálattal

Problémás gyermekekkel kapcsolatban konzultálunk a szakszolgálat szakembereivel. Szakértői vizsgálat lefolytatása, szülői vagy óvodapedagógus kezdeményezésére. Iskola alkalmassági vizsgálatra küldjük a rászoruló gyermekeket.

Református Pedagógiai Intézettel

Továbbképzéseken, konferenciákon, szakmai napokon, és az évente megrendezésre kerülő szakmai találkozókra való részvétel. Az igazgató törekszik részt venni a havi rendszerességű Országos Óvodavezetői Értekezleten.

Református Egységes Módszertani És Gyógypedagógiai Intézettel

Sajátos nevelési igényű és problémás gyermekek szűrését és szakellátását (fejlesztését) végzik. Ezen gyermekek nevelésében, fejlesztésében, fejlesztési lehetőségek feltárásában tanácsot adnak. Kérésünkre egyes esetekben konkrét segítséget nyújtanak.

Szaktanácsadókkal

Kérjük segítségüket és szakmai támogatásukat.

Református és más felekezethez tartozó óvodákkal és határon túli református testvérintézményekkel kapcsolat építése

Egymás munkájának megismerése, folyamatos segítése. Közös szakmai nap szervezése.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Gyermekorvossal

Védőnő óvodlátogatása, gyermekek növekedésének ellenőrzése. Szükséges szűrővizsgálatok elvégzése iskola előtt. Gyermekorvos vizsgálata. Fogászati kezelések (törvényi előírások lehetőségeihez mérten).

IX. Gyermekvédelem az óvodában

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, óvodánk csak segítő, kiegészítő szerepet tölt be. A gyermek fejlődését az óvoda csak a szülővel egyetértésben, együttműködve, a szülő hozzájárulásával tudja biztosítani. A gyermekvédelmi feladatok során mindig erre az együttműködésre, illetve a mentális védelmi lehetőségek maximális kihasználására törekszünk.

Az óvodánkba érkező gyermekek szociális és anyagi helyzetének felmérése alapján a veszélyeztetettség megelőzése, segítségnyújtás a feladatunk.

Óvodánk feladata elsősorban a prevenció. A gyermekek felmérése, további gondozása folyamatos odafigyelést kíván, a gyermekeket, a csoportot évente több alkalommal gyermek és ifjúságvédelmi szempontok szerint ellenőrizni kell. Ha szükséges a további ellátás (szakellátások, hatósági intézkedések, stb.), a gyermekvédelmi munkatársunk felveszi a kapcsolatot a gyermekjóléti szolgálattal, a területi koordinátorral, aki tanáccsal ellátja, illetve megteszi a megfelelő lépéseket, a gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi. A kerület gyermekvédelmi munkaközösség alkalmain tevékenyen részt vesz. Feladatunk a Gyermekjóléti Szolgálatot mindjobban megismerni, és ha szükséges segítséget igénybe venni.

Budafok-Tétényi CSALÁD- és GYERMEKJÓLÉTI Központ

1225 Budapest, Nagytétényi út 261. tel: 424-7492

Kerületi pedagógiai szakszolgálat - Családsegítő Központ

1221 Budapest, Szent István tér 1.

Az igazgató gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

IX.1. Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekek védelmét biztosító ellátások formái (óvodánk lehetőségeihez képest): természetbeni juttatások, személyes gondoskodást nyújtó ellátások. A gyermekek hátrányos helyzetére vagy veszélyeztetettségre utaló jelek esetében a lehetséges okok feltárása családlátogatások alkalmával. Gyermekvédelmi munkánkat a preventív szemlélet jellemzi, s ennek jegyében különös figyelmet fordítunk azon gyermekekre, akik nagycsaládban nevelkednek, illetve a szülőkkel szoros együttműködésben kísérik figyelemmel az egyszülős családokban élő gyermekeket is, törekedve arra, hogy közös munkánk minden esetben a gyermekek javát szolgálja.

Az óvodapedagógusok a gyermekekkel megismertetik az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően az óvodai nevelés során mindazt a magatartásformát /a tiltásokat és az elvárható magatartást/, amely betartásával elkerülhetők a veszélyforrások. Ezt dokumentálni szükséges. Anyaotthonból érkező gyermekek fogadása szeretetteljes környezetben, melynek célja, hogy az esélyegyenlőtlenségek csökkenjenek. Kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, hogy az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése megvalósuljon. A gyermeket illető jogok szellemében szükséges biztosítani az egyenlő hozzáférést, s az esélyegyenlőség feltételeit.

Az óvoda nevelőtestületének gyermekvédelmi feladatai:

- Új gyermekek befogadásának előkészítése, beilleszkedésük elősegítése.
- Családok sokoldalú megismerése.
- Biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.

- A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani.
- A felzárkóztatást megszervezni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén javasolni.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást az illetékesek felé.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően, a különböző támogatásokhoz való hozzájutás lehetőségeiről tájékoztatást adni.
- A szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Gyermekvédelmi munkaterv elkészítése nevelési év elején.
- Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése.
- A nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Városi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között. Nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoportos óvónőkkel végzi.
- Amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait.
- Elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. Szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvónővel.
- Évente egyeztet a Család- és Gyermekjóléti Központtal.
- Munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten.

Az igazgató gyermekvédelmi feladatai:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása.
- A problémák, tünetek felismerése.
- Szakember, szakszolgálati segítség igénylése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- A támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése.
- A Család- és Gyermekjóléti Központtal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

A gyermekek egyéni, differenciált fejlesztése érdekében a tehetséggondozás, illetve a felzárkóztatás elsőrendű feladatot hárít az óvodapedagógusokra. Elsősorban a gyermekek felmérése során az átlagtól eltérő eseteket kell kiszűrni, majd a megfelelő fejlesztési lehetőségeket kell megtalálni, biztosítani számukra.

X. Csoportos szakmai dokumentumok

A pedagógusok a Pedagógiai Program alapján vezetik a csoportnaplót az 2024. szeptember 01-től oviKréta felületén.

A CSOPORTNAPLÓ TARTALMAZZA:

- Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az igazgató aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.
- A gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat, szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait, a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit (a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt), az értékeléseket,
- a feljegyzést a csoport életéről.

Az óvoda a gyermek szociális, értelmi, beszéd-, hallás-, látás és mozgásfejlődésének eredményét, fejlődését folyamatosan nyomon követi - szükség szerint, de legalább félévenként - írásban rögzíti. A gyermek fejlődését nyomon követő, folyamatosan vezetett dokumentáció tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A gyermekekről egyéni fejlődési napló és fejlesztési terv készül.

EGYÉNI FEJLŐDÉSI NAPLÓ TARTALMAZZA:

- Az anamnézist, melyet a gyermekek óvodba kerülése után készítenek el.
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A gyermekek óvodai életének szabályait, szokásait a felsorolt dokumentumokon kívül, a Házirend is tartalmazza.

XI. Óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvodai nevelés a pedagógiai program alapján valósul meg. Óvodai tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges fejlődéséhez fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

A rendszerességnek és ismétlődésnek fontos szerepe van az érzelmi biztonság megteremtésében. A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

XI.1. Az óvoda szervezeti és időkeretei

A napirendet úgy alakítottuk, hogy a szülők - a házirendben meghatározottak szerint - gyermeküket az óvodai tevékenység zavarása nélkül behozhassák és hazavihessék. Napi- és heti rendünket megtervezük, de a spontán adódó lehetőségek érdekében rugalmasan kezeljük. Napirendünket úgy szervezzük, hogy elkerüljük a felesleges várakozási időt.

Csoportjaink általánosan megjelenő *napirendje* (a korosztályok egyedi eltérését figyelmen kívül hagyva):

| Időtartam | Tevékenység |
|---------------|---|
| 6:00 – 8:30 | Gyermekek érkezése, szabad játék, gondozási tevékenység |
| 8:00 – 8:30 | Folyamatos reggeli |
| 8:30 – 8:40 | Hangolódás, készülődés az áhítatra |
| 8:40 – 9:00 | Áhítat |
| 9:00 – 12:00 | Mindennapos mese-vers, torna, ének, játék, korosztálynak megfelelő tevékenység biztosítása, részképességek fejlesztése; játék a szabadban; ismeretszerző séta, kirándulás |
| 12:00 – 13:00 | Gondozási tevékenység; ebéd |
| 13:00 – 14:30 | Pihenés / alvás |
| 14:30 – 15:30 | Gondozási tevékenység; uzsonna |
| 15:30 – 18:00 | Szabad játék, szabadon választott tevékenység; szolgáltatások igénybevétele |

A heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az elfoglaltságok konkrét tartalma, sorrendje, szervezeti formája az óvodapedagógusok módszertani szabadságának körébe tartozik.

Tervezetten szervezett tevékenység:

- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazása
- Hitéleti tevékenységek, Bibliatörténet
- Verselés, mesélés mondókázás, anyanyelvi nevelés
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Mozgás

| Délelőtt | | | | | | | Délután |
|------------------|---|---|---|---|---------------------|--------------------|---|
| Hétfő | Telephelyen közös áhítat; Székhelyen csoportonként reggeli áhítat | Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában | Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések | Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban | Egyéni fejlesztések | Anyanyelvi nevelés | Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron |
| Kedd | Csoportonként reggeli áhítat | Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában | Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések | Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban | Egyéni fejlesztések | Anyanyelvi nevelés | Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron |
| Szerda | Telephelyen csoportonként reggeli áhítat; Székhelyen közös áhítat | Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában | Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések | Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban | Egyéni fejlesztések | Anyanyelvi nevelés | Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron |
| Csütörtök | Csoportonként reggeli áhítat | Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában | Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések | Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban | Egyéni fejlesztések | Anyanyelvi nevelés | Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron |
| Péntek | Csoportonként reggeli áhítat | Mindennapos mozgásra nevelés, szabad játékok, kezdeményezések a csoportszobában | Komplex tevékenységek, foglalkozások, kezdeményezések | Szabad játékok, kezdeményezések a szabadban | Egyéni fejlesztések | Anyanyelvi nevelés | Szabad játék a csoportszobában, vagy az udvaron |

XI.2. Óvodánk személyi feltétele

| Óvoda dolgozó | Fő |
|--|-------------------------------|
| Elsősorban felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógus | 21 pedagógus: 10*2 + a vezető |
| Pedagógiai asszisztens | 3 |
| Óvodatitkár | 1 |
| Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők | 10 |

Az óvoda személyi ellátottsága biztosítja a működés optimális feltételeit.

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Óvodánk pedagógusainak képzettsége biztosítja a gyermekek megfelelő fejlesztését. Pozitív modellként állhatnak a gyermekek előtt, hitükkel, emberi értékekkel, gyakorló keresztyénységükkel, szaktudásukkal. Elfogadó, segítő támogató attitűdjükkel mintát jelentenek a gyermekek számára. Személyiségükben empatikusak, nyitottak a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadására, fejlesztésére (bár a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését is igényli). Kiegyensúlyozott légkört biztosítanak a gyermeki személyiséget övező bizalom megvalósulásához. A nemzetiségi és migráns gyermekek nevelésénél figyelembe kell venni, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét. Szakmai munkájukat rendszeres munkaközösségi megbeszélésekkel, továbbképzéseken való részvétellel, újonnan megjelent szakirodalom beszerzésével, megismerésével végzik, ezzel biztosítják az innovatív pedagógia elvének megvalósítását.

Az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak hitükkel, személyiségükkel, értékes munkájukkal járulnak hozzá az óvodai munka eredményességéhez. Fontos, hogy a csoportokban együttműködő óvodapedagógusokkal szakmai téren, valamint személyiségükben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermekek javát szolgálja. Egymást kiegészítve, pedagógiai szemléletüket egyeztetve, a pedagógiai programukat szem előtt tartva, egy célért, a gyermekért végezzék feladatukat, Isten segítségével. Az óvodai nevelés eredményességét segíti az óvónő, a pedagógiai asszisztens és a dajka, illetve valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája, pozitív attitűdje, a befogadó szellemiségű óvoda, az intervenciós nevelés kialakítása érdekében. Ezért a feladatok megbeszélése, a segítség formájának áttekintése, egyeztetése feltétlenül szükséges. A gyermekek előtt példa értékű a felnőttek egymás közötti kapcsolata, beszéde, hangneme, bármely munkaterületen is dolgoznak.

Az „Egymást különbnek tartván magatoknál” ige tudatában, mindenki a maga feladatát végezze el lelkiismeretesen.

XI.3. Óvodánk tárgyi feltétele

Óvodánk, annak ellenére, hogy lakótelep szélén helyezkedik el, mégis nyugodt környezetben található.

Óvodánk udvarán több nagy fa található, ami biztosítja az árnyékot, a jó levegőt. Az udvari mászóak kiválasztásának szempontjai voltak: a biztonságosság, valamint az, hogy fejlessze a gyermekek többirányú mozgáskészségét, ügyességét. Mindkét telephelyen az udvari játékok kialakítása az Unió előírásoknak megfelelően történt. A gyermekek tevékenységét gazdagítja a virágoskert, veteményeskert, amit az udvar elkülönített részén alakítanak ki és művelnek az óvónők segítségével.

Az óvoda tárgyi ellátottsága biztosítja a működés optimális feltételeit. Rendelkezünk a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvodánkban használt tárgyi eszközök könnyen hozzáférhetőek, elhelyezésük biztonságos, a gyermekek fejlődését biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel a gyermekek változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. A gyermekek számára a biztonságos, kényelmes környezet, az egészségvédelem, a mozgásigény, játékigény kielégítése áll a középpontban. A sajátos nevelési igénynek megfelelő tárgyi, és eszközfeltételt biztosítunk.

Az óvoda munkatársainak biztonságos, jó légkört eredményező munkakörülményt, megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk. A szülők fogadására a lehetőséget megteremtjük. A gyermekek biztonsága érdekében, a bejárati ajtóra elektromos zárat szereltettünk fel.

XI.3.1. Berendezés

Az eredetileg adományként kapott csoportszobai bútorzatot - asztalokat, székeket, játékpolicokat - folyamatosan újakra cseréljük, hogy a gyermekek esztétikai érzékének fejlesztését elősegítsük. Célul tűztük ki, hogy megteremtsük a biztonságos játék feltételeit, valamint biztosítsuk a szükséges játékteret. Terveink szerint ezt folytatjuk.

A gyermekek szivacson, műanyag ágyakon alszanak. A gyermeköltözőkben öltözőszekrények állnak a gyermekek rendelkezésére.

Fejlesztési terveink:

Szeretnénk eleget tenni az Oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI.8) MKM rendelet, illetve a 11/1998. (VII. 24.) módosított változatában előírtaknak. Hiányok pótlása, az elhasználódott, megrongálódott berendezések felújítása, cseréje.

XI.3.2. Programunk megvalósításához szükséges eszközrendszer

A nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékének előteremtésekor szem előtt tartottuk az Alapprogramban előírtakat és a 20/2012. (VIII. 31.) rendeletet.

HELYISÉGEK

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodában rendelkezésre áll |
|---|---|---|-----------------------------------|
| csoportszoba | gyermekcsoportonként 1 | a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m2/fő | összesen 10 |
| gyermekágy/fektető tároló helyiség | óvodánként (székhelyen és telephelyen) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas) csoportonként 1 | | igen |
| tornaszoba, sportszer-tárral | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| óvodapszichológusi helyiség | ha az óvodapszichológus alkalmazása kötelező óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában helyben alakítandó ki. | - |
| játszóudvar | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodában rendelkezésre áll |
|--|---|---|-----------------------------------|
| csoportszoba | gyermekcsoportonként 1 | a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m²/fő | összesen 10 |
| igazgatói iroda | óvoda székhelyén és azon a telephelyen, amelyen az igazgató-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegység-vezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1 | | igen |
| igazgató-helyettesi iroda | ha az óvodában igazgató-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen és telephelyen) 1 | | nem |
| tagintézmény-, intézményegység-vezető-helyettes | Ha az óvodában tagintézmény-, intézményegység-vezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1 | | - |
| óvodatitkári iroda | ha az óvodában az óvodatitkár alkalmazása kötelező óvoda székhelyén 1 | | igen |
| nevelőtestületi és könyvtárszoba | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkalmas, az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez. | igen |
| általános szertár/raktár | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség) | óvodánként (székhelyen vagy telephelyen) 1 | | igen |
| orvosi szoba, elkülönítő szoba | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. | - |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodában rendelkezésre áll |
|----------------------------------|--|---|-----------------------------------|
| csoportszoba | gyermekcsoportonként 1 | a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m²/fő | összesen 10 |
| | | Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani. | |
| gyermeköltöző | gyermekcsoportonként 1 | Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. | igen |
| gyermekmosdó, WC helyiség | gyermekcsoportonként 1 (WC - nemenként 1) | Gyermeklétszám figyelembevételével. Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. | igen |
| felöltöző | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2 | A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek. | igen |
| felöltött mosdó | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1 | A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek. | igen |
| felöltött WC helyiség | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1 | Alkalmazotti létszám figyelembevételével. A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek. | igen |
| felöltött zuhanyzó | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, | igen |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodában rendelkezésre áll |
|-------------------------|--|---|-------------------------------|
| csoportszoba | gyermekcsoportonként 1 | a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő | összesen 10 |
| | | gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek. | |
| mosó, vasaló helyiség | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen külön van a két helyiség |
| szárító helyiség | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol a szárító helyiség a mosó, vasaló helyiséggel együtt kialakítható. | |
| felnőtt étkező | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | - |
| főzőkonyha | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. | - |
| melegítő konyha | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| tálaló-mosogató | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| szárazáru raktár | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. | - |
| földesáru raktár | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. | - |
| éléskamra | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek. | - |
| karbantartó műhely | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában. | igen |
| kerekesszék tároló | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevelnek. | - |
| ételhulladék tároló | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|-------------------------|-------------------|------------|------------------------------|
| 1. Csoportszoba | | | igen |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|---|--|---|-------------------------------------|
| | | | összesen: 10 |
| óvodai fektető | gyermeklétszám szerint 1 | | igen összesen: 257 |
| gyermekszék | gyermeklétszám szerint 1 | | igen összesen: 257 |
| gyermekasztal | gyermeklétszám figyelembevételével | | igen összesen: 40 |
| fényvédő függöny | ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben | | igen |
| szőnyeg | gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben | | igen |
| játéktartó szekrény vagy polc | gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1 | | igen |
| könyvespolc | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| élősarok állvány | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| edény- és evőeszköz-tároló szekrény | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| szeméttartó | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| 2. Tornaszoba | | | igen |
| tornapad | 2 | | igen |
| tornaszőnyeg | 1 | | igen |
| bordásfal | 2 | | igen |
| mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet | | | igen |
| egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések | három gyermek egyidejű foglalkoztatásához | Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint. | igen |
| 3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba | | | igen |
| a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök | | A pedagógiai programban foglaltak szerint. | igen |
| tükör (az asztal szélességében) | 1 | | igen |
| Asztal | 1 | | igen |
| Szék | 2 | Egy gyermek, egy felnőtt. | igen |
| Szőnyeg | 1 | | igen |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|--|--------------------------|-------------------|-------------------------------------|
| já téktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc | 1 | | igen |
| 4. óvodapszichológusi szoba | | | - |
| Asztal | 1 | | - |
| Szék | 4 | | |
| Szőnyeg | 1 | | |
| Könyvek, iratok tárolására is alkalmas polc | 1 | | - |
| 5. Játszóudvar | | | igen |
| kerti asztal | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| kerti pad | gyermekcsoportonként 2 | | igen |
| Babaház | gyermekcsoportonként 1 | | - |
| udvari homokozó | gyermekcsoportonként 1 | | igen |
| Takaróháló | homokozónként 1 | | igen |
| mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök | | | igen |
| 6. Igazgatói | | | igen |
| íróasztal és szék | 1-1 | | igen |
| tárgyalóasztal, székekkel | | | igen |
| Telefon | | | igen |
| Fax | | | - |
| Könyvszekrény | | | igen |
| Iratszekrény | | | igen |
| Elektronikus adathordozó szekrény | | | - |
| számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal | | | igen |
| számítógépasztal és szék | | | - |
| 7. Igazgató-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda | | | Óvodatitkári iroda |
| (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el) | | | |
| íróasztal és szék | 1-1 | | igen |
| Iratszekrény | 1 | | igen |
| Telefon | 1 | | igen |
| számítógépasztal és szék | | | - |
| számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal | 1 | | igen |
| 8. Nevelőtestületi szoba | | | igen |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|--|--|--|-------------------------------------|
| fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkasztal is | | | - |
| Szék | pedagóguslétszám szerint 1 | | igen |
| könyvtári dokumentum | 500 | Az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez. | igen |
| Könyvszekrény | 2 | Legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen. | igen |
| Fénymásoló | 1 | | Óvodatitkári szobában |
| Tükör | 1 | | - |
| 9. Többcélú helyiség | | | igen |
| tárgyalóasztal székekkel | 1 | | igen |
| 10. Orvosi szoba, elkülönítővel | berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint | Amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva. | - |
| 11. Gyermekeöltöző | | | igen |
| öltözőrekesz, ruhatároló, fogas | gyermeklétszám figyelembevételével | öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló | igen |
| Öltözőpad | gyermeklétszám figyelembevételével | | igen |
| 12. Gyerme mosdó, WC helyiség | | | igen |
| Törülközőtartó | gyermeklétszám figyelembevételével | | igen |
| Falitükör | mosdókagylónként 1 | | igen |
| rekeszes fali polc (fogmosó tartó) | gyermeklétszám figyelembevételével | | igen |
| Tisztálkodási és egyéb felszerelések | | | |
| egyéni tisztálkodó szerek | gyermeklétszám szerint 1 | fésű, fogkefe, fogmosó pohár | igen |
| tisztálkodó felszerelések | mosdókagylónként 1 | ruhakefe, körömkefe, szappantartó | - |
| Fésűtartó | csoportonként 1 | | igen |
| Törülköző | felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3 | | igen |
| Abrosz | asztalonként 3 | | igen |
| Takaró | gyermeklétszám szerint 1 | | igen |
| ágyneműhuzat, lepedő | gyermeklétszám szerint 3-3 | | - |

A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|---------------------------------|--|-----------------------------|------------------------------|
| szennyes ruha tároló | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| mosott ruha tároló | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| Mosógép | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | ha a mosás helyben történik | igen |
| Centrifuga | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | ha a mosás helyben történik | igen |
| Vasaló | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| Vasalóállvány | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| Szárítóállvány | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| Takarítóeszközök | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| kerti munkaeszközök, szerszámok | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| Hűtőgép | óvodánként 1 | | igen |
| Porszívó | óvodánként 1 | | igen |

A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|---|--|--|------------------------------|
| 1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként) | | | |
| különböző játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei | gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben | csoportszobai és udvari eszközök külön-külön | igen |
| mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök | gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével | csoportszobai és udvari eszközök külön-külön | igen |
| énekek, zene, énekes játékok eszközei | gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei | gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, | gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|--|---|--|-------------------------------------|
| képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök | | | |
| ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök | | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| a természeti-emberitárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok | | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| munka jellegű tevékenységek eszközei | gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| 2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök | | | |
| Televízió | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | - |
| magnetofon/CD lejátszó/hangfalak | három csoportonként 1 | | igen |
| diavetítő vagy projektor | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| Vetítővászon | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | | igen |
| hangszer (pedagógusoknak) | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| hangszer (gyermeknek) | gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben | az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések | gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben | sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint | igen |
| projektor vagy írásvetítő | 1 | | - |

EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

| Eszközök, felszerelések | Mennyiségi mutató | Megjegyzés | Óvodánkban rendelkezésre áll |
|--|--|-------------------------------------|-------------------------------------|
| étel-mintavétel (üveg-tartály) készlet | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | amennyiben étel kiosztása folyik | igen |
| Elsősegélyláda | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | a közegészségügyi előírások szerint | igen |
| gyógyszerszekrény (zárható) | óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 | a közegészségügyi előírások szerint | - |

| | | | |
|---|---|--|--|
| amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha | külön jogszabályban meghatározottak szerint | | |
| tűzoltó készülék | az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint | | |

Szakmai felszereltség terén a hiányok pótlása folyamatosan történik.

Speciális eszközigény biztosítása kielégítő. A keresztyén neveléshez szükséges kiegészítő eszközöket, a gyerekekkel együtt készítik el az óvodapedagógusok, így oldják meg a gyermekek motiválását, elősegítve fejlődésüket. Arra törekszünk, hogy a foglalkozáshoz szükséges szemléltető eszközök a bibliai történetek megértését segítsék elő. Hozzá közelebb a gyermekekhez a régi kor stílusát, világát, segítsenek hozzá a játékos feldolgozáshoz. Törekszünk arra is, hogy a foglalkozásokat a természetben való megfigyelés módszerével, természetes anyagokkal való manipulálással dolgozzuk fel. A többoldalú érzékeltetés érdekében viszont szükséges az eszközök bővítése.

Szakkönyvek beszerzése, valamint a könyvtárunk bővítése a pedagógusok szakmai fejlődését segíti elő. A könyvek gyűjteménye az óvónők saját gyűjteményéből, tulajdonukból, és a vásárolt irodalomból tevődik össze.

XII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette:

Bp. 2024. február 05.



Gyere Kriszta
.....

igazgató

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület sz. határozatában elfogadta.

Bp. 2024. február 16.

A nevelőtestület képviselőjében:

Molnár Valéria
.....

Valéria Molnár
.....

A Pedagógiai Programot a Budapest-Budafoki Református Egyházközség Presbitériuma, mint Fenn-
tartó sz. határozatában jóváhagyta.

Budapest, 2024. február 13.



.....

aláírás

Kán György
.....

aláírás

A Pedagógiai Programot a Szülő Munkaközösség megismerte, véleményezte.

Bp. 2024. február 14.

Kán György
.....

aláírás

A Pedagógiai Programot az Igazgatótanács megismerte, véleményezte.

Bp. 2024. február 21.

Kán György
.....

aláírás

Minden óvodai csoportunk

Publikálás formája:

- Honlap
- KIR
- Igazgatói iroda

Irattári szám:

ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK

Érvényességi rendelkezések

A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:

A Fenntartói jóváhagyástól számítva – a nevelőtestület határozata alapján, visszavonásig - érvényes.

Az óvodai Helyi Nevelési Program módosításának lehetséges indokai:

- szülői igények változása
- fenntartói javaslat
- nevelő testületi határozat
- törvényi változások

A módosítás - döntés előkészítő szervei:

- Nevelőtestület
- Szülői Munkaközösség
- Presbitérium

A pedagógiai program életbelépése, érvényessége:

A Pedagógiai Program 2024. február 22-től lép életbe és határozatlan ideig érvényes.